

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelk: Ljubljana, Seien-
burgova ul. 8. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Volitve v Belgiji

Jutri bodo v Belgiji splošne parlamen-
tarne volitve. Obnoviti bi treba obe
zbornici, parlament in senat, za nadalj-
njo štiriletno zakonodajno dobo. Poslan-
ska zbornica ima 202 poslance, senat pa
167 senatorjev. Volijo se vsi poslanci in
101 senator, dočim imenujejo 44 sena-
torjev pokrajinski sveti in si nato senat
kooptira še nadaljnjih 22 tovarišev. Vo-
lilcev je nekaj nad dva milijona, poslan-
skih kandidatov 1124, senatorskih pa
562. Izbira za volilce je torej zelo velika.
Med kandidati za poslanske mandate je
tudi 16 žensk, med onimi za senatorske
mandate pa 8. Belgija sicer nima sploš-
ne ženske volilne pravice, priznala pa je
po vojni aktivno in pasivno volilno pra-
vico vdovam padlih bojevnikov v sve-
tovni vojni. Tako ima danes še 8043 žen-
skih volilnih upravičencev.

Veliko število kandidatov že samo
priča, da je volilna borba zelo huda.
Glavne tri belgijske stranke so klerikal-
na, ki se imenuje »Katoliška stranka«,
ter socialistična in liberalna. Vse tri za-
gotavljajo, da si bodo ohranile svoje do-
sedanje pozicije. Po zadnjih volitvah so
bile na vladi že vse tri, deloma skupno,
večinoma pa po dve v koaliciji, ker no-
bena stranka nima sama večine. Pretež-
no dobo je vodila koalicija klerikalcev
in liberalcev pod predstvom Brocque-
villia oziroma Theunisa, pred letom dni
pa je prevzel predstvom vlade van Zee-
land, ki je razširil dotedanjo koalicijo
še na socialiste. Zeeland je prišel na me-
sto vladnega šefa, predvsem zaradi svo-
jega slovesa kot prvovrstnega finančnega
strokovnjaka; dolga leta je bil podguver-
ner belgijske Narodne banke. Res si je
njegova vlada »narodne obnove« zasta-
vila predvsem nalogo začeti energično
borbo proti posledicam gospodarske kri-
ze in urediti državne finance. Posrečilo
se ji je okrepiti belgijsko valuto in z
raznimi ukrepi zaščititi domačo trgovino
in industrijo. Letos v maju je predlo-
žila obema zbornicama poročilo o svojem
delu. Poročilo je bilo sprejeto z veliko
večino, vendar se je pri glasovanju že
opažal vpliv bližajočih se volitev. Kom-
paktno so za zaupnico vladi glasovali
le socialisti, dočim se je velik del kleri-
kalcev in še večji del liberalcev absti-
niral ali pa celo direktno glasoval proti.
Zeelandovi ukrepi so namreč precej ostro
zarežali v premožnejše sloje, ki so jih
obremenili z novimi davčninami, a prav
ti sloji so jedro obeh davčnanskih strank,
pa so se mnogi poslanci teh strank za-
radi svojih volilcev začeli odmikati od
vladne politike.

V sedanjih dobi krize je skoraj povsod
takto, da so pri volitvah na boljšem one
stranke, ki so bile v opoziciji. Vodilne
belgijske stranke so v tem pogledu pre-
cej na enakem, ker so vse tri sodele-
vale v vladi in je prav sedanja vlada
celo koncentracija vseh treh strank.
Kljub temu zatrjujejo vsa poročila, da
bodo le socialisti ohranili svoje pozicije,
dočim bosta obe ostali stranki nazado-
vali. Zadnje volitve, ki so bile 1932., so
stale v znamenju poraza liberalcev in
flamskih nacionalistov. Izgubili so vsak
po štiri mandate. Socialisti in klerikalci
so pridobili po tri mandate, dočim sta
dva mandata pripadla komunistom, ki
so s tem ojačili svojo parlamentarno
delegacijo od enega na tri poslance, ne
da bi seveda pridobili na vplivu v zbor-
nici ali sploh v javnosti. Za sedanje vo-
litve soglasja večina nevtralnih napovedi
v tem, da bodo socialisti zopet nekaj pri-
dobili, drugi dve glavni stranki pa utr-
peli izgube.

Pesimistične napovedi za katoliški in
liberalno stranko ne slone le na dejstvu,
da so bili vladni sanacijski ukrepi za je-
dro obeh strank neprijetni in nepopu-
larni. Večja nevarnost utegne obema ta-
boroma pretiti od mladega in svežega
pokreta »Rex«, katerega voditelj De-
grelele dela v volilni agitaciji velik fu-
rre. Njegova in njegovega pokreta moč
je ona neznanica, ki najbolj vznemirja
obe desničarski stranki. Leon Degrelle
je izšel, kakor smo napisali že večkrat
v neki beležki, iz katoliške stranke, s
katero se je kmalu popolnoma razšel. V
volilno agitacijo je prinesel element ne-
mira in razgrajanja ter skrajne agresiv-
nosti. Doslej Belgija ni poznala te vrste
politične borbe, saj je dovolj značilno
za nje umerjenost, da je bila mogoča
klerikalno-liberalno-socialistična vladna
koalicija.

Degrelle je star komaj 30 let. Izvrsten
agitator je in baje tudi siljen govornik
in demagog. Prvotno je bil voditelj mladi-
ne v katoliški akciji in takrat je bilo
čitati v klerikalnem časopisju v Evropi
o njem mnogo dobrega. Kmalu pa mu je
postal okvir katoliške akcije pretesen.
Ločil se je od nje in ustanovil svojo or-
ganizacijo »Rex«, izposodivši si od kato-
liške akcije drugo besedo nujenega gesla
»Christus Rex«. Da bi pritegnil nase
mladino, je vrgel v svet geslo: Prostor
mladim! Začel je ostro napadati vodi-
telje katoliške stranke, ki jih je po nem-
škem hitlerjevskem vzorcu krestil za
»starce in bonce«. Ustanovil je lasten
tednik, ki je poln političnih in družab-
nih senzacij. Zelo ostro napada banke,
zlasti one, ki so politično pobarvane. Za
njih voditelje je skoval iz besed »bankir«
in »gangster« novo bojno pesvko »bank-

RIM IŠČE STIKOV Z LONDONOM

Pričetek novih pogajanj med obema državama — Za priznanje ane- ksije Abesinije je Italija pripravljena jamčiti za mir v Evropi

London, 22. maja. o. Kakor vse kaže, po-
menijo Grandijeve izjave, ki jih je podal
po nalogu Mussolinija zastopniku vlade Van-
sittardu, pričetek novih pogajanj med Ri-
mom in Londonom, pri katerih bodo brž-
kone sodelovali tudi zastopniki Francije.
Predvsem gre za nadaljnje sodelovanje pri
urejanju aktualnih evropskih problemov.
V Parizu in Londonu proučujejo sedaj, ko
je do neke mere znano Mussolinijevo sta-
lišče, pogoje, pod katerimi bi bilo zopet
mogoče pritegniti Italijo v evropski politi-
čni koncern.

Pogajanja se tičejo predvsem naslednjih
treh točk:
1. Likvidacija sankcij. 2. Rešitev ugleda
Društva narodov. 3. Sklenitev sredozemskega
pakta. Poslednja točka je važna posebn-
no zaradi tega, ker bi se moglo z ureditvi-
jo odnosov na Sredozemskem morju ob-
noviti zaupanje manjših držav v Društvo
narodov. Sredozemski pakt naj bi določil
jamstvo za prosto pot po Sredozemskem
morju, obenem pa zavaroval angleške inte-
rese v Afriki in Aziji. Priznanje italijanske
aneksije Abesinije po Društvu narodov bi
nikakor ne bilo nujno.

Tudi rimski listi kažejo po Grandijevem
razgovoru z Vansittardom mnogo dobre vo-
lje za sporazum. »Giornale d'Italia« pou-
darja, da zahteva fašistična Italija obnovo
miru in reda na svetu. V to svrhu je seve-
da potrebno priznanje aneksije Abesinije.
Fašistična Italija je sedaj pripravila vse, da
mobilizira svojo milico in brani fašistični
imperij, pokazala pa je tudi na druge nači-
ne, da bi smatrala nove sankcije za vzrok
neizogibne vojne. Kljub temu je priprav-
ljena storiti vse, da se čim bolj utrdi mir
na kontinentu in drugod. »Gazzetta del Po-
polo« pravi, da bi bilo treba ukiniti sank-
cije, ker bi potem Italija nemudoma pričla
sodelovati pri ureditvi vseh aktualnih
evropskih problemov. V zameno za medna-
rodno priznanje aneksije Abesinije bi da-
la vsa jamstva za ohranitev miru v Evro-
pi in za zaščito katerikoli interesov v
Afriki.

Tudi francoski tisk je za to, da se ukine-
jo sankcije, vendar pa obstoja med Pari-
zom in Londonom prav za prav še vedno
nesoglasje, kako naj se uredi abesinski pro-
blem. »Temps« govori o nekem psiholo-
škem nesporazumu med obema državama,
češ, da francoski narod v nasprotju z an-
gleškim ne more priznati, da bi bila Italija

zaslužila, da se z njo tako postopa. Če se
ta problem ne bo rešil, bi se lahko zgodi-
lo, da bo Italija odbila sleherni sodelova-
nje z zapadnimi evropskimi državami in se
osvobodila tudi svojih obveznosti po lo-
karnem paktu. Za sedanjí mednarodni
položaj je odgovoren Baldwin. Kakor vse
kaže, je angleška vlada delala proti prepi-
čanju velike večine angleškega ljudstva. Za-
to je sploh vprašanje, ali se bo mogla še
obdržati. Tudi »Figaro« poroča, da je an-
gleška javnost pretežno proti sankcijam.
Angleška vlada si dela sedaj mnogo pre-
glavic z vprašanjem, kako bo rešila svojo
politiko doma in v Zenevi. V ostalem so tu-
di na posebni konferenci, ki se je vršila
snoči v zunanjem ministertvu, ugotovili, da
je sedaj že večina članic Društva narodov
proti sankcijam.

»Journal« ugotavlja, da so v Rimu poka-
zali dobro voljo za ureditev vseh spornih
vprašanj. Položaj v Abesiniji je jasen. Mus-
solini je ponudil angleški vladi formalen
sporazum. Italija sprejema vsa jamstva za

nemoten gospodarski razvoj Sudana in
Egipta, za prosto pot po Sueškem prekopu,
za kar zahteva le ukinitve sankcij. Glede na
te koncesije se v Londonu po mnenju lista
ne bodo mogli dolgo obotavljati.

Tudi v juniju še ne bo odločitve

London, 22. maja. g. »Morning post« jav-
lja da so med interesiranimi vladami v te-
ku pogajanja za pojasnitev mednarodnega
položaja, ki je nastal po italijanski vojni v
Abesiniji, in da skušajo priti iz zadrege,
do katere je prišlo po neuspehu ženevske
intervencije.

Na jasnem so, da je vsako konstruktivno
delo v Evropi nemogoče, dokler bo trajala
napetost med Anglijo in Italijo in v gotovi
meri tudi med Francijo in Italijo. Pred za-
sedanjem sveta Društva narodov meseca ju-
nija, ne pričakujejo v diplomatskih pogaja-
njih notenega bistvenega napredka ter sma-
trajo za verjetno, da tudi na junjskem za-
sedanju ne bodo sprejeti končnoveljavni
sklepi.

Posredovanje Francije

Cilj francoske zunanje politike: Obnova tesnega so- delovanja z Anglijo ter pritegnitev Italije k politiki kolektivne varnosti

Pariz, 22. maja. d. Splošno računajo, da
bodo v Parizu še pred sestankom sveta
Društva narodov 16. junija skušali razči-
stiti mednarodni položaj, in sicer najprej v
razgovorih z angleško vlado, nato pa z ita-
lijansko. Čim dalje bolj se poudarja naloga
Francije, da pokaže izhod iz zapletenega
položaja, ki ga je povzročila italijansko-
angleška napetost. Francoski politični kro-
gi so mnenja, da je to potrebno zaradi var-
nosti Francije same, kakor tudi njenih za-
veznikov. V to svrhu smatrajo kot nujno
potrebno obnovo zaupljivega sodelovanja
med angleško in francosko vlado, kot nič
manj važno pa obnovo sodelovanja z Ita-
lijo v Evropi. Bržkone bo francoska vlada
v doglednem času predložila predlog za
zaključitev sredozemskega pakta, pojavlja
jo pa se seveda dvomi, ali bo mogoče tako
kočljiva vprašanja urediti že v kratkem.

Sestanek Leona Bluma z Avenolom

Včeraj je imel Leon Blum z generalnim
tajnikom Društva narodov Avenolom raz-
govor o sedanjem svetu Društva narodov,
ki se bo sestal sredi junija. Avenol je in-
formiral bodočega predsednika francoske
vlade o vprašanju sankcij v mednarodnem
pogledu. Govorila sta tudi o ureditvi po-
stopka sveta Društva narodov za primer,
če bo prišel abesinski cesar v Zenevo.

Pogajanja s Herriotom

Pogajanja med Blumom in Herriotom še
niso končana. Če bo Herriot na seji izvrš-
nega odbora radikalno-socialistične stran-
ke odklonil ponudbo, da naj prevzame zu-
nanje ministristvo in bo raje sprejel kan-

Ustavne reforme v Italiji

Poslanska zbornica se bo morala umakniti fašistični korporacijski zbornici

Rim, 22. maja. AA. Kakor zatrjujejo do-
bro poučeni krogi, se pripravljajo v Italiji
važne ustavne reforme.

Mussolini je 23. marca v svojem govoru
v poslanski zbornici omenil, da bo moral
sedanji parlament prepustiti svoje mesto
korporacijski zbornici in da bo izpre-
membra izvršila v najkrajšem času. Abesi-
nska vojna, ki je vsilila Italiji novo indus-
trijsko in trgovinsko disciplino, bo samo olaj-
šala novo gospodarsko organizacijo. Režim
sankcij je zahteval od države velike žrtve.
Zunanja trgovina se je znatno skrečila, tr-
govinska bilanca pa se je izboljšala. Položaj,
ki so ga Italiji drugi vsilili, bo Italija ohrani-
la za svo bodoučno in država sploh ni-
ma več namena navezati trgovinskih stikov
z državami, ki so izvajale proti njej fi-
nančne in gospodarske sankcije. Gospo-
darska disciplina Italije se bo ohranila tu-
di v bodoče. Nekatere časne odredbe fa-
šističnega režima, ki je z njimi spremenil
nekatero določbe ustave iz leta 1861, bodo
sedaj kodificirane.

Pričakovati je tudi spremembe v vodstvu
fašističnih organizacij. Fašistični voditelji,
ki so sodelovali kot prostovoljci v vzhod-
noafriški vojni, kakor grof Ciano, bivši taj-
nik fašistične stranke Farinacci, rimski gu-
verner Bottai in drugi bodo postavljeni na
izjemne položaje v vladi. Zatrjujejo, da bo-
do imenovani za ministre onih resorov, ki
si jih je doslej pridržal Mussolini. Uradno te
vesti še niso potrjene.

Mussolini bo proglašen za »vodjo domovine«

Rim, 22. maja. o. Rimski krogi pričaku-
jejo z vedno večjo napetostjo napovedane
izpremembe ustave, s katero naj bi se po-

leg drugih vprašanj kodificirala tudi aneksi-
ja Abesinije. Tudi napovedi o izpremembi
notranjega ustroja države so že nekoliko
jasnejše. Mussolini se bo odrekal vsem re-
sorom in si pridržal le še nekaj položaj vr-
hovnega arbitra v novi vladi. V ustavi bo
posebna določba, s katero bo Mussolini
proglasen za vse čase za »vodjo domovine.«
V novi vladi naj bi prevzel zunanje mini-
strstvo njegov zet grof Ciano. Mesto seda-
nje poslanske zbornice bo prevzela posebn-
na zbornica zastopnikov posameznih kor-
poracij. Senat bo ukinjen in se bodo v nje-
govih palači zbirali poslej najvišji fašistični
hierarhi.

Odmev v Franciji

Pariz, 22. maja. p. Tukajšnji listi pišejo
obširno o nameranih reformi italijanske
ustave in poročajo, da bo z njo fašizem de-
finitivno zasidran v italijanskem državnem
in političnem življenju. Fašizem bo pri tem
v nekem pogledu kopiral narodni sociali-
zem ter bo Mussolinija slično, kakor so to
storili Nemci s Hitlerjem, postavil na po-
ložaj neodgovornega šefa države z naslo-
vom »vodja domovine.« Mussolini si bo pri-
držal samo predstvom vlade. Na zakono-
dajnem polju bo fašistični parlament za-
menjal korporacijska zbornica, senat pa
se bo pretvoril v neke vrste aristokratsko
fašistično ustanovo z ustreznim nazivom.
Obenem namerava Mussolini nekoliko po-
pustiti pri cenzuri ter dovoliti kritiko re-
žima, da bi se na ta način dala mlajšim po-
litičnim talentom priložnost za uveljavljanje.
Sploh ima Mussolini namen, čim prej uve-
sti v vodstvo države in fašizma mlajše
moči, da ne bi z odhodom sedanje fašistič-
ne vodilne generacije nastala vrzel v vo-
dstvo fašistične politike.

Napovedujejo se izpremem- be v italijanski diplomaciji

Rim, 22. maja. o. Afera tako zvanega
polkovnika Lopeza, ki jo je pred dnevi od-
kril angleški zunanji minister Eden v svo-
jem odgovoru na italijanske pritožbe zaradi
angleških dobav dum-dumskih nabojev
Abesincem, je zelo presenetila italijanske
politične kroge. Splošno zatrjujejo sedaj
da je bil italijanski poslanik v Londonu
prevaran in da bo zaradi tega pozvan na
odgovor. Poslanik Grandi bo bržkone odpo-
klican ter se bo baje umaknil iz politične-
ga in diplomatskega življenja. Slična usoda
bo zadela tudi neke višje funkcionarje
italijanskega poslanštva v Londonu. Ob-
nem bodo baje izvršene večje izpremembe
tudi v zunanjem ministertvu. Po nekaterih
govorih bo odstavljen tudi sedanji držav-
ni podtajnik v ministertvu za zunanje za-
deve Surich, ki bo bržkone prevzel drugo
važnejšo diplomatsko misijo.

Palestina na pragu odločilnih dogodkov

Favoriziranje židov je Arabce do skrajnosti ogorčilo — Prvi krvavi spopadi z angleškim vojaštvom

Jeruzalem, 22. maja. o. Položaj v Palestini
postaja vedno bolj kritičen. Nezadovoljstvo
Arabcev je doseglo vrhunec. Angleške man-
datne oblasti so doslej odklonile vse predlo-
ge in vse zahteve Arabcev in zdi se, da se
pripravlja Anglija na splošen obračun s
svoimi nasprotniki v Palestini. To dokazuje
tudi dejstvo, da Anglija ne le ni ustavila
priseljavanja židov, kakor je zahteval ara-
bski nacionalni odbor, marveč je pred par
dnevi celo objavila odlok, s katerim se kvo-
ta za doseljavanje židov skoraj podvoji. Glav-
ni arabski dnevnik »Palestine«, ki je ostro
kritiziral to odredbo angleške vlade, je bil
ustavljen. Zaradi napadov na žide so ara-
bske mandatne oblasti celo dovolile, da si
smejo židje poleg že obojeletih policijskih
varnostnih straž in pomnoženih vojaških od-
delkov ustanoviti še posebno židovsko na-
rodno stražo v vseh večjih mestih. Židov-
ska narodna straža bo povsod sodelovala s
policijskimi oblastmi. V Jeruzalemu se je
prvi dan prijavilo za to nad 300 židovskih
prostovoljcev.

Dočim so se dosedaj Arabci omejevali le
na spopade z židi in so se skratno izogibali
vsakega incidenta z angleškimi četami, so
postali sedaj, ko vidijo, da se Angliji za
vse njihove zahteve ne zmenijo, do skrajno-
sti agresivni. Včeraj je prvič prišlo do spo-
padov med arabskimi nacionalisti in angle-
škimi vojaškimi oddelki. Na cesti med Jeru-
zalemom in Jalo so Arabci napadli neki
židovski avtobus. Na telefonski poziv je bil
takoj odposlan na pomoč motoriziran od-
delek angleškega vojaštva. Arabci so an-
gleške vojske sprejeli s strelji iz samokresov
in pušk, pri čemer so bili trije angleški vo-
jaki smrtno nevarno ranjeni. Razvila se je

pravcata bitka, v kateri pa so se morali
Arabci naposled s precejšnjimi izgubami
umakniti. Kmalu za tem je prišlo sredi Jeru-
zalema do novega spopada. V starem delu
mesta so Arabci napadli večji oddelk an-
gleških vojakov, ki so patrolirali po mestu.
Razvila se je krajša bitka, v kateri so se
morali angleški vojski posluževati celo stroj-
nic, da so napadalce razgnali.

Zaradi teh dogodkov je zavladalo v an-
gleških krogih veliko vznemirjenje, ker ka-
že, da se Arabci ne mislijo ukloniti. Na
zahtevo angleškega vrhovnega komisarja so
bili nujno odposlani iz Egipta večji vojaški
oddelki v Palestino. V Jeruzalemu je danes
prispeel tudi bataljon škotske pehote, iz Kai-
ra pa dva polka kolonialnih čet. Danes je
bila v Jeruzalemu velika vojaška parada,
ki naj bi Arabcem dokazala, da so angle-
ške posadke, čeprav so bili znatni oddelki
poslani na mejo, da zadržijo uporne beduine,
še vedno dovolj močne, da preprečijo ara-
bski upor. Ves dan so krožila nad mestom
tudi bombna letala.

Kljub temu so danes popoldne Arabci pri-
redili pohod na Tel Aviv, kjer so po naro-
čilu angleških oblasti uredili zasilno prista-
nišče, kjer se sedaj v glavnem izkrajajo
tovorni ladji, ki prihajajo v palestinske luke.
Arabci hočejo nadaljnje poslovanje tega
pristanišča preprečiti ter so angleškemu ko-
misarju stavili ultimativno zahtevo, da se
mora pristanišče najkasneje do jutri zjutraj
zapreti. V odgovor je poslal vrhovni komi-
sar v Tel Aviv močne vojske oddelke, v
luko pa je bil poslan torpedni rušilec. Ka-
ko bodo Arabci reagirali na tako postopanje
angleških oblasti, bodo pokazali bližnji dno-
vi.

Čiščenje v Abesiniji

Italijanske čete čistijo ozemlja, ki so jih doslej zasedle

Adis Abeba, 22. maja. Agencija Stefani
poroča: Okupacija abesinskega ozemlja se
vrši še naprej metodično po določenem
načrtu. Čete 3. armadnega zbora preisku-
jejo pokrajino okoli Desija, čete 4. armad-
nega zbora zavzemajo pokrajino okoli
Gondarja, čete 2. armadnega zbora pa so
ostale na svojih dosedanjih položajih in
skrbijo predvsem za prometne zveze. Ča-
te divizije 28. oktobra so v Tembienu. V
pokrajini med Gondarjem, Tanskim jeze-
rom in sudansko mejo vladata popoln red
in mir. V glavnem se lahko reče, da je po-
ložaj naslednji:

Ker so vojne operacije končane, se pri-
čenja sedaj delo za politično ureditev dr-
žave. To ureditev podpirajo čete, ki ome-

jujejo razbojništva s tem, da širijo pro-
metne zveze med glavnimi središči v Aba-
siniji. Skoro vsi rasi in dedazi so pobeg-
nili ali pa se predajali italijanskim oblastem.
Za nekatere se ve, da še begajo po nepre-
hodnih krajih in čakajo na ugoden trenu-
tek, da se predajo italijanskim oblastem.
Ras Imru se še vojuje, vendar pa že
išče prihljko, ki bi mu omogočila, da bi se
izmuzel iz nevezdrnega položaja. Vesti, da
zbira ras Imru nove čete in prodira proti
Adis Abebi, so brez podlage. Premestitev
italijanskega 3. armadnega zbora iz kra-
jev okrog Sokote v kraje pri Desiju in
Makaji, ni v nobeni zvezi s kakršnimi vo-
jaškimi operacijami.

Halo! Centrala na Bledu...

Danes otvoritev moderne centrale v novem poštnem poslopju

Bled, matica naše hotelske industrije in tujskega prometa, bo danes dopolnjevala doživljaj slavlja, ki pomeni nastop nove dobe v njegovem napredku. Ob navzočnosti ministra pošte in brzojava dr. Kaludjerčiča in drugih odličnih gostov iz Beograda, Ljubljane in od drugod bo dopolnjevala slovesno otvoritev nove blejske poštne poslopje, obenem z njim pa tudi nova avtomatska telefonska centrala, ki predstavlja najmodernejšo napravo na Bledu. Bled in z njim vse njegovo letoviško zaledje do radovljanskega, jeseniškega in bohinjskega kota se uvršča s tem dnem, kar se telefonske obrata tiče, med najnaprednejše letoviške kraje kulturne Evrope.

Kako obratuje

nova centrala

Avtomatska telefonska centrala na Bledu, ki je nameščena v novem državnem poštnem poslopju, bo imela svoje podcentralne na Lescah, v Radovljici, na Jesenicah in v Bohinjski Bistrici, tako da bodo vsi naročniki na področju teh poštnih uradov neposredno povezani med seboj. Posebna novost, ki je telefonske naprave po drugih krajih naše države še ne poznajo, bo pri novih blejskih zvezah v tem, da bodo telefonskim aparatom priključeni tudi števeci, ki bodo avtomatično registrirali pogovore in jih zaračunavali. V razdalji do 6 km bodo telefonski pogovori brezplačni, kakor je to običaj po drugih krajih z lastnimi centralami. V območju nad 6 km pa bodo podvrženi primerni taksi, ki bo v dnevnem času nekoliko višji, v nočnem, ko so zveze večji meri odprte, pa nižji. Telefonski naročniki bodo odsele ob vsaki uri lahko govorili med seboj, medtem ko so bili doslej vezani na poštni uradni čas. Naročnik, ki si bo v katerikoli kraju na tem področju želel medkrajne zveze, bo moral na enak način kakor v Ljubljani, zavrteti na aparatu najprej ničlo, nakar mu bo centrala na Bledu dala zvezo naprej. Doslej je to zvezo posredovala vsaka pošta za naročnike v svojem kraju.

Postopno bo zvezana vsa Gorenjska

Medtem ko je nova blejska centrala prvi primer takšne ureditve telefonskega prometa v Jugoslaviji, imajo druge moderne države v Evropi, zlasti one, ki v večji meri živijo od turškega prometa, izveden ta način organizacije telefonskega prometa do največje popolnosti. Tako je na primer Bavarska skoraj v celoti na ta način povezana med seboj, prav tako letoviške pokrajine v Italiji in pa domala cela Švica, kjer zavzemajo krajevne enote še mnogo večji obseg. A tudi pri nas predstavlja nova ureditev prometa s centralo na Bledu šele prvo etapo v razvoju, zakaj v načrtu je, da se omrežje postopno razširi, da bo končno vsa Gorenjska z Ljubljano vred na podoben način povezana med seboj.

Za prvo potrebo je poštna uprava v toliko pojačala telefonsko omrežje v teh krajih, da so posamezne edince prejele večje število novih zvez. Tako imata po novem Bled in Jesenice po štiri, Bohinjska Bistrica pa tri zveze. Za bližnjo bodočnost pa obstaja načrt, da se priključijo blejski centrali tudi vse telefonske številke v Begunjah, na Brezjah, Javorniku, Gorjah in pri Sv. Janezu, kjer imajo telefonski uradi sicer že zdaj neposredno priključek z Bledom, a so naročniki ostali še izven avtomatskega prometa in morajo iskati zveze samo preko svojih lokalnih telefonskih uradov. V doglednem času bo dobila svojo

podcentralo tudi Kranjska gora, da bo vsa ta del Gorenjske, ki v tujskem prometu v resnici tvori neko organsko enoto, dobil tudi enoten telefonski organizem.

Tarifa in enote

V pasu nad 6 km se bodo pogovori zaračunavali takole: Za pogovor, ki bo zaključen v 10 sekundah, bo veljala taksa 1 Din. Pod to tarifo spadajo pomote, ki se pripete naročniku s tem, da pokliče napravo številko. Za enoto 3 minut se bo zaračunalo 5 Din, a pogovor, ki traja več kot 9 minut, se avtomatsko prekine. Pred potekom vsake enote bo naročnik dobil signal, ki ga bo opozarjal na čas in višino računa, a avtomatska prekinitev po 3 enotah je uvedena zato, da posamezni dolgi razgovori preveč ne zasedejo. Samo ob sebi se pač razume, da bo lahko vsak naročnik po prekinitvi klical zaželeno številko iznova.

Za način, kako je nova organizacija prometa izvedena, je zanimivo, da bodo podcentralne poslovalne brez osebe in bo imela svoje specialne delavne moči samo centrala na Bledu, ki bo vršila kontrolo nad celotnim omrežjem. Blejska centrala je opremljena tako, da se po potrebi lahko že

iz nje preizkusi vsaka podcentrala, a če bi v kateri izmed njih prišlo do napake, se to avtomatično javlja Bledu, odkoder bodo takoj poslali mehanika, da popravi, kar je treba. Z otvoritvijo nove centrale dobe vsi ti kraji tudi nove telefonske številke in sicer so za Bled rezervirane 200 do 400, za Lesce 5100 do 5120, za Radovljico 5200 do 5220, za Jesenice 600 do 640 in za Bohinjsko Bistrico 700 do 720.

Pomen nove centrale

Bled, ki je v poletnih mesecih rezidenca našega kraljevega dvora in postaja od časa do časa središče našega domačega političnega življenja, pogostokrat pa tudi važno zunanje politično točišče, je z novo telefonsko centralo dobil napravo, ki ga v mnogo večji meri usposablja za vršitev poslanstva, kakršno je odmerjeno najlepšemu in najbolj slovesnemu kraju naše zemlje. Z Blejci se nove pridobitve iskreno veselijo vsa Slovenija, pa tudi vsa država, saj bo nova ureditev telefonskega prometa v tem okoliščini blagodejno odmevala v vse našo poslovalno javnost. Hkratu izražamo iskreno željo, da bi se kaj kmalu uresničili načrti, ki obetajo blejski način telefonskega prometa razširiti po vsej Gorenjski in do Ljubljane.

Vlažno majniško nebo se otresa neviht Viharno vreme nad južno Evropo še ne obeta lepšega

Ljubljana, 22. maja. V drugi polovici maja nebo pridno pobira vlogo, zbira jo zdaj tu, zdaj tam v težke oblake, da jih v nevihtnem stanju skoraj vsak dan kje izprazni. Res ni deževje posebno obilno, toda za vsakdanjem soncem se skriva zemlja zmerom nove moči, tako da jo pred nevarnostjo poplavi še pravočasno more pospraviti v notranjost.

Vsakdanje nalive zalaga lipično depresijsko stanje nad velikim delom evropske celine. Območje vedrega, sončnega vremena se drži že dalj časa severozapadnega dela Evrope in v južnejše pokrajine plane le presledkoma žarek jasnega neba. Ciklonski vrtnici na južnem in zapadnem obrobju Slovenije, ki usmerijo svoje vlažne tokove preko naše zemlje, povzročajo razmeroma hladne dneve in temperature. Zračni tlak ob takim ciklonskem pohodu močno pade in med viharom nevihto se skoraj vsak dan kje poženejo ledena zrna izpod neba.

Danes se je okrog 15. ure pognala takšna viharina nevihta z južno zapadnega obrobja Barja preko Ljubljane in dalje v zaveske brbe. Ze prej se je dolgo mračilo in jak zračni tlak je potisnil barometer na 749 mm. Silen zračni vrtnec, gnan od močnega južnozapadnega viharja, je podil temnosive, težke oblake po nebu. Vsa se je močna ploha in skoraj pol ure so de-

beli curki bicalo mlado zelenje. Ceste in kanali so bili naenkrat preplavljeni z neznanim deževjem. Med votlim gnanjem je enkrat nekeje v mestu silovito treslo.

Vihar je podrl velik strop kostanj pri veleslemu. Drevo je padlo čez žico tramvajske proge, vendar je k sreči ni pretrgal, tako da tramvajski promet ni bil prekinjen. Novi dokaz, kakšna nevarnost preti zaradi trhljih starih kosonjev, ki se poridajo ob kolikaj večjem neurju.

Nevihla se je zavlekla na severovzhod, za njo se je na južnem robu Barja pričelo jasnilo. V pozni popoldni je nekaj časa spet posijalo sonce. Hladno, skoraj pozno jesensko vreme pa nam zaenkrat še ne obeta prijetnejših, sončnih dni, ki si jih vsaj tja do binkoštnih praznikov vsi v enak meri želimo. Nad Italijo in Nemčijo sta še zmerom zasidrana ciklona. V planinah je zapadel nov sneg. Spremenljivo majniško vreme nič kaj prida ne koristi snučenemu rastju. V dnevi menjava dežja in sonca tiči nevarnost rje, ki bi lahko pobrala mnogo plodov bogate letine. Sodno drevje razveseljuje lepo debeli sadove, vsakdanja kratkotrajna moča se pa zdi, da prav prija travam, ki so na gosto že visoko pogrnale. Žito gre v klasje in mlado cvetje bi bilo prav hvalježno, če bi nekaj lepih, sončnih dni pospešilo zaplodev zrnatih nastavkov.

Vlak je pregazil družinskega očeta Podrobnosti o ponovni smrtni nesreči v Stični

Stična, 22. maja. »Jutro« je prineslo v četrtkovni številki kratko vest o nesreči na železniškem prehodu. Potniški vlak št. 921, ki prihaja iz Novega mesta v Stično ob 19.24, je v sredo na cestnem prelazu pred postajo povozil trgovskega potnika Alfreda Matzeleta. Matzele je bil takoj na mestu mrtve. Podrobnosti o nesreči so naslednje:

Potnik Matzele se je peljal v družbi nekoga Megliča na kolesu po banovinski cesti proti Muljavi. Vozila sta vzporedno, Meglič na levi, Matzele na desni strani zelo blatne ceste. Ker je pa na prostoru od Končarove gostilne do železniške proge naložen

v do tri metre visokih kupih tesan les tvrdke Artor iz Ljubljane, je pogled na vlak, prihajajoč od Novega mesta, popolnoma zakrit. Nič hudega slučajna sta kolesarja vozila precej počasi, ker zaradi blata tudi nista mogla hitro, in sta pazila na grdo cesto, nista pa mogla gledati na prihajajoči vlak. Tako se je zgodilo, da je levo vozeči Meglič naenkrat — kakih pet do šest metrov od tira — zapazil vlak in svojemu tovarišču zaklical: »Vlak!« Sam je še hitro z obema zavorama ustavil kolo. Matzele pa ni mogel tako hitro ustaviti. Imel je na bilanci precej težko torbo z vzorci blaga, poleg tega ima njegovo kolo samo zavoro na zadnjem kolesu. Peljal je naprej in se ustavil tik vozečega vlaka. Pri tem se je z gorjenjem delom telesa, potem ko mu je vlak odbil kolo v stran preveč nagljal naprej in ga je vlak potegnil pod kolesa. Padel je na hrbet in čez trebuh so mu šla vagona kolesa, ki so mu zdrolila hrbtenico. Strojvodja je najbrže videl vozilo kolesarja in je takoj zavrl. Toda preko ponesrečenega Matzeleta so vendarle šli trije vagoni.

Službojuči prometnik Turlej je opazil s postaje, da se je vlak ustavil pri uvoznih kretnicah in je takoj stekel k vlaku. Videl je ležati Matzeleta med kolesi. Hitro so po-

tegnili ponesrečenca izpod vlaka. A je bil že izdihnil. Takoj nato je bil na kraj nesreče poklican banovinski zdravnik, da je ugotovil smrt. Poklican je bil tudi komandir naređnik Jordau, ki je zaslial tovariša pokojnega Matzeleta. Pokojnik je bil iz Dravlj, kjer zapušta vdovo s tremi otroki. Najmlajši je star 4 mesece, najstarejši 4 leta. Matzele je svoj čas imel na Krki trgovino, ker pa ni imel uspeha, se je preživljal s potniškim zaslužkom pri trdnici Oset iz Ljubljane.

V četrtki je prišel iz Novega mesta njegov oče upokojeni žandarmerijski narednik Popolnada pa je prišla iz Ljubljane nesrečna vdova z otročki. Vsa okolica je pod vtiom grozne nesreče, ki je zadela ubogo družinico. Javnost zahteva najhujšega, da se dožene krivda in povzročitelj te nesreče. Lansko leto se je na istem mestu ponesrečil znani veleposelnik Ivan Končina iz Gorenje vasi. Tudi takrat je bil les ob cesti naložen tako, da je zastiral pogled na hajajajoči vlak. Strojvodja daje predpisani znak z žvižgom, ali ta se ne čuje dobro. Oblas naj ukrene, da promet ne bo več ogrožen na tem nesrečnem cestnem križišču.

Vzroki draginje v Ljubljani Ugotovitve gospodinj v spomenici mestnemu svetu

Zveza gospodinj je naslovila na župana in mestni svet Ljubljanske naslednjo spomenico glede mestnih trošarin na življenjske potrebe:

Gospodinjstva ječe pod težo trošarin, ki se še vedno višajo ali na novo uvrjajo na najvažnejša hrniva. Zaradi znižanja uradniških plač, medz, pada davčna moč srednjih pridobitnih krogov, kakor kmetov, obrtnikov, trgovcev. Vsemu svetu jasno in očito je, da medtem ko narod duševno in telesno pada, neizmerno bogatijo posamezniki. Ravno ti posamezniki ali skupine bogatšev in dobrostojećih mešanov imajo največji vpliv v mestnih svetih, kjer s spetno politiko predlagajo trošarine na živila in na najne življenjske potrebe, da lahko ščitijo svoje interese. Kajti dohodek iz trošarin je najhujše dosegljiv, saj brez hrane ne moremo živeti. Iz tega vzroka so trošarine na živila skrajno krivične in nesocialne, saj zadržujejo ceno reče ko bogataša. Tako daleč smo dospeli z vednim višanjem trošarin, da nosi največ dvikov rodbina, in čim večja je ta, tem večji so. Mesto Ljubljana dobi od 45 milijonov dohodka 19 milijonov na tržninah. Najbolj krivične razmerje kaže izmed naših mest Beograd, kjer znaša dohodek iz trošarine 50% od vseh dohodkov, a vsi zbrana bogatija, lastniki palač, hiš in vil pripeva 50% mestnega davka.

Kdo zasluži s kmetskimi pridelki?

Najtežje običujno trošarino na kmetske pridelke, občutita jo kmet in gospodinja. Kmet mora trošarino plačati za svoje pridelke, ko se niti ne ve, kako jih bo prodal, ali jih bo sploh prodal. Kmet prinese več, tedaj znaša izdatek na trošarino 20, 30, 50, 100 in več dinarjev. Iz tega vzroka kmet mnogokrat ne more na trg, ker nima gotovine za trošarino. Prodati mora pridelke prekupcu, ki izdatek za trošarino dvakrat prevzame, prvi, ko niža kmetu ceno, drugi, ko jo zaračuna gospodinj. Zaradi višjih cen pada konsum, kar neugodno vpliva na producenta. Trošarina na živila se pobira kar najstrožje, najnižji znease znaša 1 Din in tako se je zgodilo, da je plačala delavka za liter mleka, ki ga je prelela na kmetih kot dol zasluzka, 1 Din trošarine.

Ne samo za bogataše!

Huda je trošarina na sadje v značku 25 p za kg, ali 25 Din na 100 kg, kajti sadje je težko. Ta postavka je za vse sadije enaka, bodisi za prvostojno stanovitno, bodisi za sadje, ki se mora hitro konsumirati, kakor razne vrste jagod, češnje, zgodnje bruske in jabolk, dalje za vse slabše stanovitne vrste ter predstavlja tudi nasproti revnim mešanom veliko krivico. Ta mora za slabše blago plačati isto trošarino, kakor premožni mešan za najboljšo. Zato prosi gospodinjstvo g. župana in mestni svet, da znižata trošarino na sadje sploh, za sadje, ki se hitro kvani, pa sploh odpravi. S tem bo omogočen večji dovoz sadja, ki ni noben luksuz in bi bilo prav, da bi ga bili deležni vsi delovni sloji in brezposelnosti v obilni meri za bo kupni primoran nato prodajo sadja ne bo kupel primoran makati sadja za žganjekuho. Vinogradniki bodo rajši prodajali grozdje, ako jim bo dana možnost, da ga hitro vnovčijo. Odpravi naj se trošarina na sadje, ki ga meša-

ERASMIK

TOALETNA MILA IN PREPARATI

Vaše zobe
boste obnavljali z
ERASMIK
MILOM IN PASTO
ZA ZUBE

Za ugodno
brtje uporabljajte
ERASMIK
MILO ZA
BRITJE

šču. Dožene naj, zakaj je tesani les naložen tako visoko do tira, ko je vendar za skladišča dovolj prostora nižje ob cesti proti Muljavi. Prebivalstvo zahteva, da se umakne les vsaj do Eržene gostilne, da bo pogled na progo proti Novemu mestu odprt.

ni s seboj prinašajo. Tudi trošarina na suho sadje je previsoka.

Ista krivica se godi pri trošarinah na ribe, ki je tudi za vse enaka, a vendar so naše domače ribe različne v ceni in kakovosti in sicer od 6 do 45 Din za kg, torej so vrste, ki so siromašnim slojem dosegljive, a ti plačajo isto trošarino 1, — in pregledajno 1.50 Din za kg kokor bogataši.

Sladkor — najbolj grenak...

Druga postavka je dvig mestne trošarine na sladkor od 1 pare na 20 par za kg. Pri sladkorju plačamo gospodinjstvo že 8.05 državne trošarine in 0.44 par prometnega davka. Preganjajo se tihotapci s saharinom, a kako se naj prehranijo ubogi brezposelniki, katerih hrana obstoji iz žitne kave s saharinom oslajene! Na žitno kavo in kavne dodatke je 50 par mestnih in 1 Din banovinske trošarine, torej spet na hrano, ki se ga poslužujejo najsiromašnejši sloji. Sladkor je celo nedosegljiv slojem, ki imaže se kolikor toliko stalen zaslužek, kakor kmetom, obrtnikom, ter je padel konsum v naši državi na 4.5 kg na osebo letno in stojimo glede potrošnje sladkorja na enem izmed zadnjih mest. Po pregledu trošarin smo spoznali, da plačujemo gospodinj na nekatera živila dvojno ali celo trojno trošarino, kakor za kvas, riž, kavo, kavne dodatke in dr. Primeroma visoko je otrošarinjeno tudi navadno blago.

Luksus in alkohol

Na vprašanje, kje naj vzrume mesto dohodka za kritje svojih stroškov, naj tu sledi samo par migljajev: luksuz in luksuzno življenje ni obdavčeno, kolikor ne plačujejo bogataši iste trošarine na živež, kakor siromaki. So stanovanjara, v katerih je nakopičena vrednost v opremljenosti, preprogi, itd. Dragi zvočniki igrajo brez vseh taks vsak dan se vsem sosedom na ljubo ali neljubo. (Za služkinje plačujejo državi ovek). Pred vojno zidane hiše predstavljajo ogromen in varno naložen denar; njih lastniki niso izgubili pri nič niti na vrednosti niti na denarju. Zaradi širjenja mesta in tramvajskega omrežja so pridobila zemljišča na vrednosti. Trošarina na žganje je preizkušnja, pijančevanje pa sploh ni niti obdavčeno, niti kaznjivo. V primeru zločina ali nezgode je pijanost celo olajševalna okolnost. Tihotapstvo z žganjem se je zadnje čase tako zelo razpaslo, da bi pokrile trošarine na vtihtapljeno žganje vse stroške, ki jih morajo pokrivali trošarine na živila in nujne potrebe.

Iz vseh navedenih razlogov si dovoljuje odbor Zveze gospodinj predložiti g. županu in mestnemu svetu naslednje zahteve: 1. Ljubljanski mestni svet naj odpravi trošarino na kmetske izdelke, zniža trošarino na stanovitno sadje; na sadje, ki se rado kvani, pa sploh odpravi. Odpravi se naj trošarina na cenene ribe, med in kavne dodatke, trošarina na sladkor se naj ne vpleje. Odpravi naj se rigorozno trošarinjenje malenkosti, ter na pridelke, ki jih mešanji prinesejo seboj s kmetov. 2. Trošarina na žganje naj se zviša in pobira kar najstrožje, tihotapci se naj kaznujejo z občutnimi globami, istotako pijanci in razgredci. (Nikakor ne dela časti mestu Ljubljani, da kolovozirajo po ulicah pri belem dnevu vinjeni ljudje in to brez vsake kazni in globe). 3. Mesto naj uvede take davke in take trošarine, ki bodo zadele premožne sloje, ne pa pavšalno vseh.

Danes premiera najlepšega filma dunajske filmske produkcije!

Ta mojstrovina je izdelana po noveli Andreja Zoldosa in Lad. Lakatos

MARIJA BAŠKIRČEVA

Lili Darvas in Hans Jaray
Szöke Szakall, Attila Hörbiger
GLASBA: PAUL ABRAHAM.
DANES ob 16., 19.15 in 21.15 ur.

Film najnežnejših ljubavnih čustev,
visoka pesem filmske umetnosti —
KINO UNION, Telef. 22-21

Zaščitna sestra obiskuje jetične

Ko dovršijo zaščitne sestre strokovno šolanje, jih razvrstijo po različnih socialno medicinskih ustanovah na službovanje. Takšne ustanove so: bolnišnice, zdravstveni domovi, zdravstvene ambulante, ki imajo med drugimi tudi oddelke za pobijanje tuberkuloze, dispanzer. To je oddelke, kjer se zdravi ljudje in bolniki pregledujejo in razvrščujejo, ločijo zdravi od bolnih.

Služba zaščitne sestre v dispanzerju je ena najnapornejših, ker ograja vsak čas njeno zdravje. Ne samo, da pride v dotiko z ječniki bolniki za časa ordinacij v dispanzerju, kjer pomaga zdravniku, več: kot zaščitna sestra mora obiskovati stanovanja nesrečnikov, kjer so najhujša legla zahrbitne morike. Zanimati se mora za socialno stanje vseh bolnikov, da jim ve pomagati, svetovati, podučevati. Samo sestra, ki pozna gnotno in duševno stanje bolnikov, ki ve, kako stanujejo, ter ima na dlani njihove družinske razmere, samo taka sestra je dobra svetovalka v vseh mogočih zadevah, s katerimi se obračajo do nje nasveta potrebni. Med sestro in bolnikom mora vladati prijateljska zaupnost.

Da spozna sestra bolnika in njegov okoliš in da si pridobi njegovo zaupanje, je potrebno skrbno obiskovanje. Pri takšnih obiskih poučuje bolnike, kako naj se ravna v bolnici; naj ležijo ločeno od ostalih zdravih bolnikov, in naj pljuvajo v lastni pljuvalnik, ki ga prejmejo od dispanzerja. Izmeček morajo stalno razkuževati. Ležati morajo pri odprtem oknu. Bolniki sami morajo paziti na svojo okolico, da je ne okužijo. Pri govorjenju, pri kašljanju naj stavijo roke ali vsaj roko pred usta. V nevidnih kapljicah sline, ki prsi iz ust bolnika,

so bacili jetike. Poučiti mora sestra ljudi, ki bolniku strežijo, kako nevarna, zahrbitna je jetika, a kako se je človek, ob upoštevanju vseh higienskih predpisov vendar lahko očuva.

V pogovoru z bolnikom na domu si mora sestra pridobiti njegovo in njegove okolice zaupanje, saj le tako izve v prijateljskem razgovoru vse njihove razmere. V svojih obiločanjih mora biti skrajno dosledna, nepristranska. Največjo pažnjo posveča okolici bolnika. Povabi vse osebe, predvsem najbližje sorodnike, v dispanzer na pregled.

Namen protituberkulozne borbe je, da se bolezen prepreči. To dosežemo le, če izoliramo bolnika kot izvir bacilov. Na žalost je to v večini primerov neizvedljivo. Ali naj leži bolnik v odprto jetiko v vlažni kletni sobi s šestimi člani družine? Ne, ne sme. Pa vendar leži, ker drugim ne more. Ni sredstev. Nujno potrebna je zidava azilov, domov za te nesrečne jetičnike!

Zaščitna sestra pa obiskuje tudi zdrave družine. V ta namen dobiva dispanzer od pristojnih oblastev mesečni izkaz oseb, umrlih za jetiko. Dolžnost sestre je potem, da obišče družino umrlega in jo pouči o razkuženju bivšega bolnikovega prostora in vseh predmetov, s katerimi je prišel v dotiko. Povabi vse družinske člane na brezplačni kontrolni pregled pljuč. Čestokrat se ugotovi začetna jetika ravno pri teh ljudeh, ki se niso brigali za lastno obolelost, ali pa sploh niso stili, da so že okuženi.

Naporno, požrtvovalno je delo zaščitne sestre. Iskati mora v podstrešjih, kletih, dvoriščnih vrata bolniških stanovanj, zadrževati se v temnih prostorih, polnih bacilov. Gledati mora venomer revščini in bo-

lezni v obraz. Sočustvovati mora z bolniki, jih tolažiti, biti jim mora res kakor sestra. Ona je še edini topli žarek, ki osvetljuje skromno ležišče zapuščene jetičnega bolnika. Zato se zatekajo k njej, prosejo jo pomoči in nasvetov. In njej je največje zadovoljenje, če se ravna po njenih navodilih in ji tako izkažejo polno zaupanje. V borbo proti jetiki. v dispanzerje protituberkuloznih lig. naj se uvrsti čim več zaščitnih sester; le s skupnimi močmi bomo preprečili razširjanje jetike.

Osamljena v borni sobi

Podstrešje predmestne hiše. Strme, obrabljene, lesene stopnice se končujejo med tramovjem, zaboji in cunjami. Otrok mi kaže pot, ker sicer ne bi našla v poltemi vrat. Bolnica leži na postelji, pokrita je s starimi krpami. Nalanko se zravna, me začudeno pogleda, pa zopet leže.

Poznava se že iz dispanzerja. Sedem na zaboj pri vratih, pogledam po sobici. Star šteditnik, postelja s krpami in bolnica, miža, trije zaboji... to izpolnjuje prostor med štirimi neenakimi stenami. Skozl malo okno prihaja svetloba, poigravačica se na bledem upadlem, prosjočem licu bolnice.

Sama, čisto sama je. Obnemogla živi ob podpori protituberkulozne lige in tej je od srca hvaležna.

»Nimate nobenega svojega človeka so, rodnika?«

»Oh, moje življenje je tako nepopisno žalostno.«

Spet se zravna, sname nad posteljo visoko malo sliko in mi jo ponudi: »Pogledjte, to je moj mož in to moj sin. Davno je že, odkar me je mož zapustil, jetika mu je zlo, mila moč. Ostala sem sama s sinom in sem z delom v tovarni preživljala oba. Prilgova sem si od ust, da bi mu ustvari-

la lepšo bodočnost. Izučil se je v rokodelstvu. Imel je 20 let, ko se je prehladil. Sedel je v vaš dispanzer na pregled. Tam so ugotovili kostno tuberkulozo. Poslali so ga v bolnišnico in se ni več vrnil. Če bi bila to vedela, še bolj bi ga čuvala!«

Pokrila je obraz z dlanmi in bridko jokala.

Nemo sem zrla v bolnico, držeč v roki obledo sliko dveh neznanih obrazov. V bedi in žalosti sta jo zapustila, samo, bojno, krali njune bolezni so se naselile v njenih pljučih. Uboga žena in mati umira tu počasi v vsej svoji zapuščeniosti. Tudi njemi dnevi so že šteli.

Šest otrok je izgubila

Iz tovarne sta prihajala dva brata v dispanzer po pneumotoraks. Oba sta bila v zdravilišču, kamor ju je bila poslala bolniška blagajna. Oba sta imela odprto rano na desni strani pljuč. Ozdravili so ju tako, da sta bila dela zmožna.

Nekega dne sem ju obiskala na domu, izven mesta. Ob cesti stoji kmečka hiša. Lesena je, majhna in tudi okna so majhna. Mati je sama doma. Vprašam jo, kje spita sina. Pokaže mi dve majčni temni sobici. Fanta imata vsak svoj pljuvalnik. Točno »e držita navodil. Saj sta bila v zdravilišču, pravi mati. »Vi ste zdravi?« jo vprašam. »Hvala Bogu, sem. Tudi v moji rodbini so bili vsi zdravi in krepki. Pač pa je moj mož umrl pred osmimi leti za jetiko. Vsi bratje mojega moža so umrli za jetiko, tudi njihovi otroci bolujejo na njej. Dva sina in dve hčerki so mi umrli v najlepših letih (20). Vsi so kašljali, imeli so gnija pljuča. Zadržala dva sta tu, ki se zdravita pri vas.«

Povabim jo, naj pride na pregled k nam v dispanzer. Suha, koščena je potem stala pred rentgenom. Zdravnik je ugotovil je

zastarela, že poapnela primarna žarišča. Praktično zdrava. Stokrat je bila okužena, saj je stregla možu in otrokom. Toda ba, cilj se v njej niso mogli razvijati, ker ima prirojeno odpornost, ali pa ji ne morejo do živga, ker ima dobro hrano.

Jeseni se je oglasil sin v dispanzerju z zvišano temperaturo. Legel je in umrl v enem tednu. Brat mu je stregel. Tudi njemu se je bolezen poslabšala. Čez mesec dni se je pri nas oglasila mati, proseč zdravnika. Ške pomoči zadnjemu sinu. Vsa zdravila niso pomagala, tudi njega je jetika zlomila. Sama je ostala mati ob grobovih celje svoje družine. Hišica leglo bacilov jetike, pa čaka novih lartev.

Mladost umira

Mlada 25letna bolnica, štirj leta že leži nepremična v postelji. Boluje na odprti jetiki. Koliko je že pretrpela vsa ta leta! Majkoda pride do nje, v temno podstrešno sobico.

Po navadi jo najdem samo, sključeno v postelji. Dolgo se razgovarjava. Predvsem jo zanimajo jetični bolniki. Venomer me vprašuje, katerega sem obiskala, kako je temu, kako onemu, tretjemu. Kod sem hodila, kam grem ob nedeljah. Kako je v hribih, v planinah, ali ni nevarno? Oh, ko bi mogla tja! Kakšne so glice, kakšni ljudje? Poizkušam, da bi mogla sirota vsaj malo hoditi po sobi. Zaman. Mati, 56letna staraka, upognjena, izžeta od dela, skrbi zanjo. To vama ji piše krli. Ne sme umreti, ona mora streči svoji edinki z vse ljubeznijo nezakonske matere. Kako dolgo bo še trpela mladenka? A kdo ve, če ne bo prej klonila mati in zapustila hčer samo, čisto samo...

Ana Čebela,
zaščitna sestra.
Zdravstveni dom, Celje.

Domače vesti

* **Božidar Borko**, urednik »Jutrovega« »Kulturnega pregleda«, je odšel pretekli teden na daljši študijski obisk na Češkoslovaško. Kako velik ugled uživa g. Borko v javnosti bratske republike kot slovenski kulturni delavec in kot odlični borec za čim tesnejše sodelovanje med češkoslovaškim in jugoslovanskim narodom, se je najlepše pokazalo ob njegovem prihodu v Prago. Sprejeti in pozdraviti so ga poleg članov ČJ-jeve predstavniške komisije in pisateljev, listi pa so prinesli o njem slike in članke, v katerih so na kratko orisali njegovo delo za vzajemnost obeh slovenskih narodov. V sredo je prisel g. Borko iz Prage v Brno, kjer je bil enako toliko sprejet. Kakor poročajo »Lidove Noviny«, sta ga na kolodvoru poleg drugih predstavnikov pozdravila tudi brnski podžupan in jugoslovanski konzul. V času svojega bivanja v Brnu in na ostalem Moravskem bo g. Borko gost »Kola moravskih pisateljev«.

* **Glavna skupščina JNU**. Jutri bo v Zagrebu letošnja glavna skupščina JNU, ki ji bodo prisostvovali delegati vseh sekcij. Ta bo ena najpomembnejših glavnih skupščin naših novinarjev, ker bo združena z njo proslava 100letnice hrvaškega novinarstva in 25letnice hrvaškega novinarskega društva. Danes bo seja centralne uprave JNU, v nedeljo ob 11. pa svečana otvoritev glavne skupščine, ki ji bodo prisostvovali tudi predstavniki oblasti. Dr. Hergeršič bo imel referat o 100letnici hrvaškega novinarstva, g. Smolčić pa o 25letnici Hrvatskega novinarskega društva. Potem to glavna skupščina prekinjena in zagrebška sekcija JNU priredi gostom svečan obred, popoldne se bo pa skupščina nadaljevala. Zvečer bo v gledališču svečana predstava »Aidee«. Po predstavi pa priredi ban savske banovine g. dr. Ružič novinarjem na čast svečan rout.

* **Drugi jugoslovanski protituberkulozni kongres** bo ob binkošti (od 31. t. m. do 2. junija) v Sarajevu. Prireditelja sta Jugoslovensko fiziološko društvo in Jugoslovanska protituberkulozna liga. Pokroviteljstvo je blagovoliila prevzeti Nj. Vel. kraljica Marija. V častnem odboru kongresa, ki mu predseduje kraljevi namestnik g. dr. Radenko Stanković, so predstavniki najvišjih državnih oblastev, humanih in socialnih ustanov in odlični javni delavci. Glavna snov kongresa: »Zgodnina pljučne tuberkuloze (referent primarij dr. Vjekoslav Kušan, Sarajevo) in »Kako naj se organizira borba proti jetiki v Jugoslaviji (dr. Borivoje Gjorgjević, Beograd). Poleg tega je prijavljenih že nad 20 koreferatov. Otvoritev kongresa to najbrže osebno prisostvovali ministar za socialno politiko in narodno zdravje. Posetniki si bodo lahko ogledali sarajevske zanimivosti. Izleti v okolici in morda z avtomobila do Mostara in Dubrovnika. Polovična vozna cena bo veljala od 27. t. m. do 5. junija pod običajnimi pogoji.

* **Kongres združenih društev železniških upokojencev**. Dne 25. t. m. bo v Slavonskem Brodu kongres združenih društev železniških upokojencev Subotice, Sarajeva, Zagreba in Ljubljane. Na kongresu se bo razpravljalo o vseh perečih vprašanjih in se bodo doložili smernice o nadaljnjem skupnem delovanju. Po kongresu odpotuje skupna delegacija v Beograd, da ponovno na odločilnih mestih stori vse potrebno za železniške upokojence invalide. Društvo železniških upokojencev za draveko banovino v Ljubljani bosta zastopala na kongresu delegata Šarč in Salamun.

Lep kraj, lepa slika, to se vjema, če v kameri imaš le film MIMOSA-EXTREMA

* **Promocija**. Na juridični fakulteti beograjske univerze je bil v sredo promoviran za doktorja prava g. Danilo Gregorič, nečak ugodnega ljubljanskega drogerista g. Bena Gregoriča. V svoji disertaciji je obravnaval ekonomsko in socialno politiko nacionalnega socializma in njene doktrinarne osnove. Čestitamo!

* **Iz sodniške službe**. Od pravosodnega ministra so imenovani za sodne pripravnike pri okrožnem sodišču v Ljubljani diplomirani pravnik: dr. Konrad Blejce in Igor H. Czerny, oba iz Ljubljane, ter Stanko Fortuna iz Kranja.

* **Upokojen je g. Oršič Jerko**, šef krajevne kontrole pri direkciji pošte in brzojava v Ljubljani.

* **Iz zagrebške opere**. Pod tem naslovom smo v sredo priobčili članek g. Antona Lavjovca, v katerem se je pripetila tiskovna pogrška, ki znatno kvari vsebino. Stavček ki omenja, da je v Zagrebu dijaštva, ki prihaja v poštev za poset opere, najmanj 15 tisoč, kot da bi se to nanašalo samo na visoke šole, se mora pravilno glasil tako, da je na vseh srednjih in visokih šolah zagrebških vsega skupaj nad 15 tisoč dijakov.

* **Dijakom** — rekrutom v vednost. Dijaki, rekrutirani lani in prej, ki imajo pravico do dijaškega roka, to se pravi: oni, ki so položili višji tečajni izpit na gimnazijah ali realkah ali dovršili popolno srednjo šolo z zaključnim izpitom, ki je enak višjemu tečajnemu izpitu, in žele letos nastopiti vojaško službo, naj vložijo prošnje in prijave pristojnim vojskim okrožjem tako, da bodo vojna okrožja prejela prijave najpozneje do 15. julija. Vse poznejše prošnje bodo zavrnili.

* **Organizacija knjigarjev** v Ljubljani namerava izdati skupen seznam vseh slovenskih knjig, ki so zdaj še v prometu. Zato se obrača na vse javne in privatne založbe in samozaložbe s prošnjo, da ji sporočijo podatke svojih izdaj v svojo katalogizacijo: 1) ime avtorja, 2) naslov knjige, 3) obseg knjige (strani), 4) leto izdaje, 5) cena za broširano in vezano knjigo, 6) ime in naslov založnika. Ker je ta katalog nujno potreben ne le vsakemu knjigarju, ampak tudi alehernemu kupcu slovenske knjige, se bodo tej prošnji gotovo vsi založniki nemudno odzvali, posebno, ker je to v prvi vrsti v osemnem interesu vsakega založnika. Katalogiziranje bo popolnoma brezplačno. Podatki naj se naslovijo na Organizacijo knjigarjev v Ljubljani; sprejema jih pa vsaka knjigarna v Ljubljani.

* **Človek se rodi boeson**. Šele pozneje dobi čevlje in to takoj s palma gumijastimi podpetniki. Naj se sploh ne priuči na pohojene pete.

* **Posebne poštne znamke** za proslavo 50letnice Nikole Tesle. Minister za pošto, brzojava in telefon je z odlokom z dne 3. aprila letos odobril, da se dasta v promet dve znamki za proslavo 50letnice Nikole Tesle z njegovo sliko v vrednosti za 75 par in 1.75 Din. Prva je zeleno-rjava, druga pa modro-siva. Prodaja teh znamk se bo vršila obenem s prodajo ostalih znamk za frankiranje poštne pošiljke. Teslovi znamki bosta dan njune rabe se odredi pozneje.

* **Maturanti idrijske reške vseh letnikov** od 1. 1906. do 1926. se bodo sestali v okviru proslav obeh obletnic zavoda v Ljubljani. Morebitne posebne želje posameznih letnikov naj se sporočijo odnurno.

* **Spomladanski planinski izleti**: Z uvedbo izletniških vlakov od 15. maja dalje je mogoče izvesti še daljše planinske ture, ker preostane dovolj časa med prihodom in odhodom izletniškega vlaka. Iz Mojstrane posejajo planinsko dolino Vrat; stap Peričnik, obdan s svežim zelenjem ter Aljažev dom v sredini probujajoče se narave tik pod še zasneženo severno steno Triglava sta dve nadvse privlačni točki v gorenski krajini. Na Golici se vedno bolj proti vrhu širi bela odeja dišečih narcis in ostale bogate planinske flore. Spodnja koča na Golici je priprava za večdnevno bivanje. Ob Bohinjskem jezeru vlada očarljiva spomladanska tišina; edinstvena je vojna po jezeru, ki leži med visokimi vršaci še s snežnimi odejami pokritih planin; Zlatorog in Sv. Janez skrbita za prijeten cenon odib. Dom v Kamniški Bistrici je ena najprijetnejših izletnih točk oslomadi; nova pešpot na desnem bregu Bistrice je speljana skozi zelene gozdove ob žuborečem potoku odkoder se prožijo očarljivi pogledi na Kamniške planine. Na Veliki planini cveto neštetevilni zvoničji, encijan se kosa z modro jasnega neba in z ostalo družino planinskega cvetja. Dom na Kravcu se pripravlja na proslavo desetletnice, ki bo 7. junija t.l. Roblekov dom na Begunjski je oskrbovan ob sobotah in nedeljah, od 1. junija dalje pa stalno. Koča na Ljubniku nudi enega najboljše razgledov po vseh slovenskih planinah. Na zapadnem delu Pohorja vabi Kremžarjeva koča, ki je lahko dostopna iz Slovenjgradca. Vročine se ni ter se planinski izleti v maju mesecu najprijetnejši. Podrobne informacije o planinskih postojankah in izletih dobite v pisarni SPD v Ljubljani na Aleksandrovi cesti 4-I.

KINO SLOGA, tel. 27-30

DANES POSLEDNJI!
Vsi, ki hočejo videti lep film,
si morajo brezpogojno ogledati

Jean Harlow
v nemškem filmu
»Die öffentliche Meinung«

LAHKOMISELNA ŽENA

PETJE, BALET, RAZKOŠJE!
Ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

* **Osnrednje društvo jugoslovanskih obrtnikov** za draveko banovino javlja podružnicam in delegatom, da je občni zbor preložen na 7. junija.

* **L. M. Škerjančev** »Kvintet za pihalce« to v ponedeljek ob 20. izvajal v zagrebškem radiu. Delo je iz leta 1934. in je bilo prvič izvajano v radiu Zenevi. Obsega štiri stavke: Preludij, Scherzo, Meditacija in Ples. V Zagrebu ga izvaja zagrebški pihalni kvintet, ki sestoji iz članov zagrebške Filharmonije in ga vodi g. I. Smirnov. Opozorjamo ljubitelje slovenske glasbe na ta večer.

* **Dr. Fran Kidrič**, Prešeren I. del. Izdala Tikovna zadruga v Ljubljani. Prodaja se samo proti plačilu skupne cene za I. in II. del, ki znaša: v polunje vezan 300 Din, v platno vezan 280 Din broširan pa 250 Din. II. del Prešerna se bo izdaljal le na osnovi potrdila o plačilu cene za oba dela. — Pravkar je Tiskovna zadruga izdala tako dolgo pričakovanega »Prešernac«. Za enkrat je izšel I. del. Knjiga prinaša pesnitve in pisma velikega slovenskega pesnika. To bo po vsej priliki ves opus, ki ga je Prešeren zapustil Slovincem. Knjiga je izšla v uredništvu vseuč. prof. dr. Frana Kidriča, ki je tudi s tem delom dokazal, da je naš prvi prešernoslovec. Slovenec so končno dobili izdanje Prešernovega dela v obliki, ki to zadovoljila tudi najbolj razvajene ljubitelje lepe knjige. Prav tako pa dr. Kidričeva izdaja Prešernovih poezij dobrodošla vsem tistim, ki bodo Prešernovo delo tudi v bodoče proučevali z znanstvenih vidikov. Založnica je poskrbela za kakovostno, razkošno opremo. Opremlil jo je inž. arh. Domijan Serajnik. Na zaščitnem ovju se nahaja zelo posrečena reprodukcija Primitve Julije. Omembe vredna je reprodukcija podobe »Prešeren okoli 1835«, ki jo je ustvaril Božidar Jakac I. 1935. O tej podobi je »Ljubljanski Zvon« lani priročil posebno študijo prof. Kidriča. Po dosedanjih izdajah je verjetno, da bo izšel II. del Prešerna že leto jeseni, ker bo dotlej najbrže rokopolis Prešernovega življenjepisa gotov. S tem bo založnica poravnala svoj dolg, ki ga je prevzela z izdajo Prešerna nasproti slovenski kulturi in slovenski zgodovini.

* **Tiskovna zadruga** je znižala ob 26. maja dalje knjigotrne cene naslednjim knjigam: Sturm: Francoska gramatika ob 80 na 50 Din; Stenikiewicz: Z ognjem in mečem broš. ob 80 na 50 Din platno ob 104 na 75 Din; Potop I. del broš. ob 110 na 50. platno ob 134 na 75, Potop II. del broš. ob 100 na 50. platno ob 124 na 75 Din.

* **Velik plen, kratka pokora**. Po 12 letih preiskave je bila te dni v Beli Orki zaključena afera štirih blagajnikov ondote dav. čne uprave, obtoženih, da so oskodovali državno blagajno za 1.200.000 Din. Glavni krivec Bela Bajeri je bil obsojen na 4 leta, knjigovodja Josip Švavac pa na 3 leta zapora, ostala dva sta bila oproščena.

Zvočni kino IDEAL

ANA STEN, FREDRIC MARCH
v prekrasnem vefilimu

„VSTAJENJE“

po romanu slavnega pisatelja
L. N. Tolstoja.

Predstave ob 4., 7., in 9.15 zvečer.

* **Konjske dirke** v Ljutomeru. Na praznik so bile kasaske dirke na dirkališču Zadruga za rejo žrebet na Mti pri Ljutomeru. Rezultati so bili naslednji: I. Dirka mura-poljskih kasačev: 1. Heatska voznja: I. L. Leta g. Novaka Alojzija, Banovci, 1600, 1.38; II. Pika g. Slavica Ludvika, Grabe, 1600, 1.89; III. Peter Pilot g. Slavica Ludvika, Grabe, 1700, 1.35; IV. Nevenka g. Slavica Alojzija, Banovci, 1620, 1.43; V. Friks g. Herica Franca, Boreci, 1600, 1.47. 2. Dirka Zadruga za rejo žrebet: I. Pelikan g. Slavica Jožka, Bunčani, 1800, 1.40; II. Krka g. Bežana Antona, Šalinci, 1780, 1.53; III. Plistra g. Domanjka Alojzija, Bučevci, 1780, 1.57; IV. Lord g. Vavpotiča Jakoba, Lukavei, 1780, 1.57; V. Orikša g. Razlaga Vekoslava, Sitarovi, 1780, 2.00; VI. Dorče g. Duha Blaža, Grabe, 1800, 2.04; VII. Muki g. Kranjca Antona, Babinci, 1760, 2.10; VIII. Dirjan g. Slavica Franca, Cven, 1800, 2.17; IX. Lipa g. Mislata Josipa, Babinci, 1780, 2.22; X. Tarzan g. V.ega Riharda, Ljutomer, ni nastopil. 3. Dirka druge heatske voznje: I. Lasta, 1600, 1.38; II. Peter Pilot, 1700, 1.33; III. Pika, 1600, 1.42; IV. Nevenka, 1620, 1.43; V. Friks, 1600, 1.45. 4. Dirka (trikratna voznja) se ni vršila. 5. Dirka Selekcijske zadruge: I. Pika, 2260, 1.36; II. Lepa g. Košnika Franja, Pristava, 2120, 1.52; III. Donko g. Galundra Franja, Verzej, 2000, 2.01; IV. Fortuna g. Preloga Ivana, Grava, 2060, 2.02; V. Gora g. Cimermana Franja, Babinci, 2080, 2.01; VI. Poka g. Herica Franca, Boreci, 2060, 2.02; VII. Pero g. Babič g. Franja, Gornje Krapje, 2060, 2.04; VIII. Kadet g. Bundela Ivana, Verzej, 2100, 2.02. 6. Dirka srea Ljutomerskega: I. Pika-Peter Pilot, 2400, 1.53; II. Pelikan-Orikša, 2180, 2.05; III. Nevenka-Lepa, 2320, 2.04. To so bile dirke le za častne nagrade, v nedeljo 24. t. m. pa bodo glavne dirke, ki bodo še zanimiveje in gotovo tudi zelo obiskane.

MATINEJA KINA SLOGE
Danes ob 14.15 in jutri (v nedeljo) ob 10.30 dop.

POLJSKA KRI
ANT ONDRA, SVET. PETROVIC,
HANS MOSER

Vsi sedeži po Din 4.50.

* **Župnik in trgovec tožita** 110 kmetov. V Krapini je v sredo vrvelo na sodišču. Župnik Franjo Benko in trgovec Stefan Došen iz Radoboj sta tožila 110 kmetov za radi klevete. Kmetje se namreč bili poslali škofjskemu ordinariatu v Zagrebu pismo, v katerem protestirajo, da bi župnik prodal trgovcu Došenu del nadarbinskega zemljišča. Pa so se v pismu nekoliko zaleteli in grdo žalili župnika kakor trgovca. Prvi dan je sodnik utegnil komaj zaslišati kmete, da jih spozna po imenu in priimku.

* **Strahovitem neurju** v Medjimurju je streja ubila več žrtev. Govorijo, da je bilo ubitih kakih osem oseb. Posebno hudo je v zadnjih dneh neurje opustošilo tudi takovski srez, kjer je toča popolnoma uničila letino okrog vasi Bersiči, Ljevaj, Vrnčani in Ljutovnica.

* **Domačija je zgorela**. V sredo popoldne je nastal ogenj pri posestnici vdovi Šerbovi Luciji na Bregu nad Poljčanami, vzrok ognja je bil lesen dimnik, ki se je vžgal in zaniel slamatno streho. Gasilci so bili takoj na mestu in so požrtovvalno rešili, kar se je rešiti dalo. Obenem s hišo sta zgoreli tudi šupa in klet.

* **Tovarna JOS. REICH** sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

u— **Bolgarski zadrugarji** v Ljubljani. V ponedeljek ob 9.10 prispe preko Zagreba v Ljubljano 60 predstavnikov bolgarskega združenstva. Ljubljanske zadrugne ustanove jim prirede na kolodvoru sprejem. Prav gotovo je umestno in zaželeno, da se sprejema udeležijo tudi ljubljansko občinstvo, ki se mu ob prihodu tako častnega števila zadrugarjev nudi prilika, da izkaže simpatije odličnim bratskim gostom.

u— **Recitacijski večer**, ki se bo vršil v dramskem gledališču na predvečer desetletnice Kosovelove smrti v terek ob 20, bo poleg počastitve Kosovelovega spomina podal tudi zanimiv, točen in kakoviten prikaz slovenske povojne pesniške tvorbe. Po spominski besedi in daljši recitaciji pesmi Srečka Kosovega, bodo brali iztor iz svoje lirike avtorji: Miran Jare, Tone Seliskar, Anton Vodnik, Edvard Kocbek, Božo Vodšek, Mile Klopčič, Vida Tauferjeva in Bogomil Futur. Tako bo podan kronološko in stilno-zgodovinski razvoj naše povojne poezije do najnovejšega časa. Opozorjamo vso kulturno javnost na to edinstveno prireditve in nasvetujemo nabavo vstopnic (cene so zelo nizke!) že v predprodaji.

Pri lenivosti črevesja je naravna

FRANZ-JOSEFOVA

grenčica

prijetno, dobro delujoče domače sredstvo, ki zmanjšuje težave, ker često dobro delujejo že male količine

Ogi. reg. S. br. 30474/38.

u— **Na II. jubilejni produkciji** drž. konservatorija nastopijo iz solopoveškega oddelka: Pavlovič Stefka, Polajnar Ljudmila, Oberwalder Maria, Žagar Drago, Brišnik Miloš, Lupša Friderik in Orel Anton. Iz klavirskega oddelka: Ogrin Keenja in Mahkota Manica. Iz komorne šole: Prevoršek Uroš, Dermelj Albert, Burger Kajetan in Sivc Gustav. Iz operne šole nastopita Prilovšek Marinka in Frclch Emil ter baletna šola. Produkcija bo v ponedeljek ob 18.15 v filharmonični dvorani.

u— **Filozofsko društvo** v Ljubljani bo imelo danes 23. t. m. ob 18. v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi svoje osmo predavanje. Predaval bo vseučilski profesor dr. Ehrlich o psihološko-evolucijski in historični metodi v etnologiji. Vabljeni vsi, ki se zanimajo. Vstop prost!

u— **Lutkovna predstava** v Šiški. V Sokolskem domu v Šiški bo jutri v nedeljo ob 9.30 lutkovna predstava pravilne igre »Začarani gozde«. Gostoval bo lutkovni oder Soka Ljubljana-Vič.

u— **Danes in jutri** zaključna dneva dr. mednarodne razstave umetniške fotografije v Jakopičevem paviljonu. Razstava je odprta neprekinjeno od 9. do 19.

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 VELIKA

PREMIERA! Roman Vicki Baum:

ŽENSKO JEZERO

V glavnih vlogah omiljeni par iz filma »Oči čarne« SIMONE SIMON in P. Aumont. — Pesem lepote, mladosti, ljubezni in prvi prebujeni strasti.

O TEM FILMU JE GOVORIL VES BEOGRAD, VES ZAGREB... in bo GOVORILA TUDI VSA LJUBLJANA!

DANES! „Elitni kino Matica“ Telefon 2124

u— **Članom železniških podpornih društev**. V nedeljo 24. t. m. bo ob 9. v dvorani Delavske zbornice zborovanje članov železniških podpornih društev. Na zboru se bodo obravnavali sedanje stanje društev in razni predlogi glede članarine in posmrtnin. Polnoštevilo!

u— **Društvo »Sofac«** v Ljubljani vabi člane na 15. redni letni otčni zbor, ki bo v salonu »Pri levcu« ob pol 21. z običajnim dnevnim redom. V primeru nesklepnosti bo občni zbor pol ure kasneje in bo sklepčen pri vsakem številu članov.

NOVA TRGOVINA

Ure . . . 36.— Din
Ročne ure . . . 95.— Din

14 kar. dočne 280.— Din
KIFFMAN OTMAR
LJUBLJANA, MESTNI TRG 8.

u— **Zavod za slepe** iz Zagreba priredi na predvečer esperantskega kongresa v Ljubljani v petek 29. t. m. v filharmonični dvorani koncert, na katerem nastopijo zavodni gojenci z godalnim orkestrom, otroškim zborom in raznimi solisti.

u— **Avtomobilski izlet** na Grossglockner in po Korški (30. t. m. do 1. junija). Informacije in prijave v Okornovi izletni pisarni, Ljubljana, hotel Slon.

u— **Ribiji trg** je bil večer slab. Morskih rib je bilo malo na prodaj. Dočim je bilo v sredo na izobilje skuš (ekombrov), jih je bilo večer je okoli 100 kg po 18 Din, v sredo po 10 Din. Zaradi slabega vremena na Jadranu je bil lov sploh zelo slab. Sladkovodne ribe so bile po stalnih cenah na prodaj, tudi teh je bilo malo. Raki so bili po 3 do 4 Din komad.

u— **Zrvice dela, žrtve noža**. Kirurški oddelek je večer sprejel v oskrbo 32-letnega Antona Zargija, delavca tovarne pletenja v Jarah, ki ga strelj pri delu zagrabil za levo roko in mu jo občutno poškodoval. Iz Matene vasi pri Igu pa je moral v bolnišnico 18-letni posestnikov sin Tone Kumše, ki ga je bil eden izmed sosedov fantov, s katerim sta še dalje časa kuhala sovražnost, z nožem sunil v lev bok in mu zadal precej globoko, nevarno rano.

u— **Odmev šentivških incidentov** pred sodiščem. Pred kazenskim sodnikom g. Jožetom Rusom na sreskem sodišču se je večer ob 10. dopoldne vršila kratka razprava o sobi št. 28, ki je imela za predmet nidenice na shodu JRZ 25. marca t. l. kjer sta bila novinarja, poročevalca »Politikac« g. Markšič in »Pravdec« g. Simić insultirana in dejansko napadena. Zaradi prestopka po čl. 181 k. z. (poskus lahke telesne poškodbe), so bili obtoženi Fran Gabrovšek, Ivan Kreft, oba iz Ljubljane ter Fran Magister, avtopodjetnik, in župan Fran Erjavec, oba iz št. Vida nad Ljubljano. Sodnik je odločil, da se spisi odslopijo ljubljanskemu okrožnemu sodišču, kjer teče druga kazenska zadeva prav o tej zadevi.

u— **Preiskava proti vlomilski tolpi**. Državno tožilstvo je odredilo obširno kazensko preiskavo proti vlomilski tolpi, ki ji je načeloval bivši trgovski tolnik Ivan Kunstek. Njemu je služil kot adjutant šofer France Breskvar. V preiskovalnih zapisih se nahajajo že vsi člani te tolpe, ki je kradla po Ljubljani in okolici kakor tudi po Dolenjskem. Izvršili so nad 10 vlomov in nabrali plen razne blaga za 15.000 Din. V zapisih je 12 članov tolpe, ki so glavarju pomagali pri vlomih ali pa pomagali spraviti ukradeni blago v denar. Kunstekovo geslo je bilo: »Na Dolenjskem je boljše kakor na zelenem štajerskem!«

Iz Maribora

a— **Pravoslavna parohija** v Mariboru obvešča vernike, da bo obhajala vojaška kapeja, posvečena sv. Cirilu in Metodu, v nedeljo 24. t. m. cerkveno slavo. Pri bogoslužju, ki se začne ob 9.30, bodo sodelovali tudi duhovniki sosednih parohij. Verniki se pozivajo, da se cerkvene proslave polnoštevilno udeležijo. Pri slovesnosti bo sodeloval cerkveni zbor iz Celja.

a— **Maks Furijan** zapusti Maribor. S prihodnjo gledališko sezono bo angažiran pri ošeskem gledališču tukajšnji gledališki igralec g. Maks Furijan.

a— **Debi Majda Skrbinkova**. Ko Zina Sušnikova bo debitirala prihodnji teden v gledališču v Krajčevi dramji »Direktorju Campie Majda Skrbinkova, hčerka ljubljanskega režiserja Milana Skrbinka.

a— **Rotovške novice**. Na seji mariborskega mestnega sveta 28. t. m. bodo občinski odborniki med drugim razpravljali o odškodnini trdkri Pinter & Lenart za odstranjenjo hišo v Cvetlični ulici 3, nadalje o novem pravilniku mestnih podjetij, o razsvetljavi glavnega mosta, regulaciji Slovenske ulice, regulaciji Betnavske ceste med Jezdarsko in Poljsko ulico, regulaciji stika Poljske in Frankoprove ulice, odstranitvi kosta jevan v Prešernovi ulici, razpolaganju s proračunsko rezervno in likvidaciji manj pomembnih skladov.

a— **Vodstvo po slikarski razstavi** bo imel v nedeljo 24. t. m. umetnostni zgodovinar dr. Šijanec.

a— **Poskus samoumora** v jetniški celici. 50 letni železničar Ivan Gajot, ki je bil aretiran v zvezi, z znanimi tatvinami v tukajšnjih delavnicah državnih železnic, si je v jetniški celici celici prerezal žile na levici s črepinjo razbite steklenice. V zadnjem trenutku so mu rešili življenje.

a— **Strah mariborske okolice**. 32-letni Alojzij Babič ima na vesti več vlomov, med drugim dva vloma v Pregradovo trgovino na Aleksandrovi cesti. Zagrebška policija ga je zdaj aretirala na podlagi tiralice mariborske policije in je bil izročen mariborski policiji. Kakor znano, je Babič v februarju pobegnil iz mariborske jetnišnice, kjer je predsedal daljšo kazen.

Vsa prirodna lepota tirolskih planin in Frauensee

ŽENSKO JEZERO

V glavnih vlogah omiljeni par iz filma »Oči čarne« SIMONE SIMON in P. Aumont. — Pesem lepote, mladosti, ljubezni in prvi prebujeni strasti.

O TEM FILMU JE GOVORIL VES BEOGRAD, VES ZAGREB... in bo GOVORILA TUDI VSA LJUBLJANA!

DANES! „Elitni kino Matica“ Telefon 2124

u— **Članom železniških podpornih društev**. V nedeljo 24. t. m. bo ob 9. v dvorani Delavske zbornice zborovanje članov železniških podpornih društev. Na zboru se bodo obravnavali sedanje stanje društev in razni predlogi glede članarine in posmrtnin. Polnoštevilo!

u— **Društvo »Sofac«** v Ljubljani vabi člane na 15. redni letni otčni zbor, ki bo v salonu »Pri levcu« ob pol 21. z običajnim dnevnim redom. V primeru nesklepnosti bo občni zbor pol ure kasneje in bo sklepčen pri vsakem številu članov.

NOVA TRGOVINA

Ure . . . 36.— Din
Ročne ure . . . 95.— Din

14 kar. dočne 280.— Din
KIFFMAN OTMAR
LJUBLJANA, MESTNI TRG 8.

u— **Zavod za slepe** iz Zagreba priredi na predvečer esperantskega kongresa v Ljubljani v petek 29. t. m. v filharmonični dvorani koncert, na katerem nastopijo zavodni gojenci z godalnim orkestrom, otroškim zborom in raznimi solisti.

u— **Avtomobilski izlet</**

Gospodarstvo

Še bi devalvirala zlati blok

Angleški listi se v zadnjem času mnogo pečajo z vprašanjem, kako bi bilo, če bi države zlatega bloka devalvirale svoje valute. S precejšnjo soglasnostjo so angleški listi mnenja, da so države zlatega bloka več ali manj zrele za devalvacijo, zato smatajo, da je devalvacija v teh državah zelo verjetna. Večje težave pa povzročajo vprašanje, kakšne posledice bi imela devalvacija v državah zlatega bloka za Anglijo in za ostale države. V tej diskusiji je značilna razprava, ki jo je nedavno objavil ugledni angleški list »Statist«, ki zavzema k temu vprašanju naslednje stališče.

Konec zlatega bloka postaja vedno verjetnejše. V trenutku, ko bi francoski frank pustil pariteto, bi sledila Švica z »vzdihom olajšanja« in tudi Nizozemska po premaganju morebitnih večjih težav. Devalvacija v teh treh državah bi bila za mednarodno gospodarstvo zelo pomembna, saj bi na mah spremenila obstoječo strukturo mednarodnih valutnih odnosov in bi zahtevala tudi nekatere spremembe v sedanjih faktičnih stabilnostih valut. Izvala bi tudi posledice na blagovne cene in bi končno valutni problem prevredila na pot mednarodne rešitve.

Neposredne posledice bi bile seveda odvisne od načina, kako bi postopala Francija. V trenutku popolne panike bi se morala Francija odločiti za prepoved izvoza zlata v zvezi z ustanovitvijo valutnega izravnalnega fonda, ki bi kontroliral potek devalvacije. Skoro sigurno je, da bi v takem primeru prišlo do angleško-ameriškega sporazuma glede stabilnega razmerja med dolarjem in funtom. Ta sporazum bi tvoril podlago za stabilizacijske operacije ostalih držav. Odprto ostane vprašanje bodoče dolarske paritete. Ni izključeno, da bodo Zedinjene države sedanjo zlato pariteto dolarja postavile kot bazo začasnega sporazuma z Anglijo. Pod takimi pogoji bi Francija skupaj z ostalimi državami zlatega bloka našla možnost za gospodarsko ravnotežje, izraženo v stabilni relaciji med funtom in dolarjem.

Največja nevarnost bi bilo preveliko razvrednotenje franka. Zlasti če Francija ne bi takoj v celoti izvedla devalvacije. Sama prenovitev izvoza zlata bi povzročila nadaljnji odtok kapitala iz Francije, posebno če bi te ukrepe napravila levičarska vla-

da. Tudi bi zadržala povratek že pobeglega kapitala v Francijo. V takem primeru bi neodločnost povzročila, da bi zunanja vrednost franka prekomerno nazadovala in bi dovela do podvrednotenja franka. Kakor zatrjuje omenjeni list, se v francoskih finančnih krogih zavedajo nevarnosti, ki bi nastala, če bi se opustili zlatega standarda prepuštili frank svobodnemu razvoju. List zatrjuje, da je zelo verjetno, da ima francoski zakladni urad pripravljene že vse potrebne načrte za takojšnje in jasno devalvacijo na način, kakor je to napravila Belgija leta 1935 (da bi se torej devalvacija izvršila preko noči in bi takoj stopila v veljavo nova relacija nasproti zlatu).

V splošnem se sodi, da bo Francija devalvirala frank za kakih 30%. Neposredno taka devalvacija ne bi še vplivala na funt in dolar odnosa na kupno moč zlata v svetovnem gospodarstvu, vendar bi se pozneje pokazali gotovi vplivi. V takem primeru bi moralo biti dopuščeno, da Anglija nadalje nekoliko devalvirala funt v relaciji nasproti franku ali tudi nasproti dolarju. Ni pa izključena tudi nadaljnja m-ijna devalvacija dolarja od sedanjih 40 na 50% prejšnje zlate paritete. Vsičuje se tudi vprašanje, kakšne posledice bi potem nastale na blagovnem trgu. Doselej so valute devalvacije vplivale več ali manj deflacijski na svetovni trg, ker so nekatere države ostale pri prejšnji pariteti. V sedanjem primeru pa bi nadaljnje devalvacije najbrž ne imele enakega učinka. V vsakem primeru bi razvrednotenje sedanjih zlatih valut preko one mere, ki predstavlja sedanjo previsoko vrednost imelo za posledico, da bi valutno več ali manj neodvisne države zaradi korektur ravnotežja izvedle nadaljnjo devalvacijo v potrebnem obsegu. Vse to bi povzročilo povišanje cen za zlato in bi izzvalo nov dvig svetovne produkcije zlata, s čemer bi se okrenili faktorji mednarodne kreditne situacije in bi končno prišlo do dviga blagovnih cen. Vse skupaj vzeto, tako zaključuje londonski list, bi razpad zlatega bloka podprl mednarodno gospodarsko oživitvenje in bi v zvezi z odstranitvijo umetno držanih paritet ustvaril položaj, ki bi lahko dovedel do resne mednarodne obravnave vračanja valutne stabilnosti.

Železnice v Ljubljani sprejema do 30. t. m. ponudbe za dobavo ščitnih stekel z žično mrežnatim vlogom in šip za vagoniska okna lokomotiv. Direkcija državnega rudnika Kruke sprejema do 1. junija ponudbe za dobavo vreten iz litega jekla.

Borze

22. maja.

Na ljubljanski borzi se je danes deviza Newyork znova nekoliko okrepila. V privatnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi po 9.19 in angleški funti po 250. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 9.19 in v grških bonih po 30.58, dočim so se španske pezete nudile po 6.90. Nemški klirinski čeki so se trgovali v Ljubljani po 13.3850, v Beogradu po 13.2916 in v Zagrebu po 13.37 odtodno za konec maja po 13.2350, za 15. junij po 13.25 in za konec junija po 13.2650.

Na zagrebškem efektinem tržišču je notirala Vojna škoda 358—360 (v Beogradu promet po 358.50). Tudi v ostalih državnih vrednotah ni bilo prometa.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2976.71—2991.31, Berlin 1756.08—1769.95, Bruselj 744.18—749.24, Curih 1424.22—1431.29, London 218.48—220.54, Newyork 4370.70—4407.02, Pariz 290.11—291.55, Praga 182.34—183.44, Curih. Beograd 7, Pariz 20.3625, London 15.37, Newyork 309.25, Bruselj 52.30, Milan 24.30, Madrid 42.20, Amsterdam 208.95, Berlin 124.50, Dunaj 56, Praga 12.81, Varšava 58.10, Bukarešta 2.50.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 358—360, 4% agrarne 48.50 den., 6% begunške 67—70, 6% dalm. agrarne 63—64.50, 7% invest. 82—85, 7% Drž. hip. banka 83.75—85, 7% stabiliz. 81.75 den., 7% Blair 7250 den., 8% Blair 82 den., delnice: Narodna banka 6500 bl., PAB 218—220, Trboveljska 120 den., šecerana Osljek 150 bl.

Beograd. Vojna škoda 358.50—359.50 (358.50), 6% begunške 67.75—68 (68), 7% invest. 82—83 (83), 7% stabiliz. — (81.50), 7% Blair 73—73.50, 7% Drž. hip. banka 84—84.50 (84), PAB 219—220 (218—219.50).

Ljubljanski velesejem

Ljubljanski velesejem od 30. maja do 8. junija, to obiskovalcem nudil mnogo novega in zanimivega. Z obilico razstavljenih predmetov (strojev, kovinskih, papirnatih, kemičnih živilskih, usnenih izdelkov, blaga i. dr.), podajata naša domača industrija in obrt pregled o svojem delu in napredku v preteklem letu.

Zlasti privlačne bodo za posetnike razstava »Sodobna gospodinja« v zvezi z modno revijo, ki bo nazorno pokazala, kako naj se naše gospodinjice, dekleta in deca oblačijo in kretajo v domu, v svetu, v poklicu odn. v šoli.

Gostinska razstava bo poučna zlasti za one, ki žive od tujkega prometa, ker jim bo prikazala, kako je treba naša gostišča opremiti in kako gostom postreči, da bodo radi vedno znova prihajali v našo eredo. Ker bodo tu razstavljeni še mnoge druge zanimivosti iz zgodovine in sedanega stanja gostišč si bo gostinsko razstavo vsakdo rad ogledal.

Razstava pohištva in avtomobilska razstava bosta nudili bogato izbiro najmodernejših, kakovostno dovršenih in poceni najraznovrstnejših izdelkov v skladu z novodobnimi praktičnimi izsledki arhitekture in tehnike.

Razstava malih živalic (kuncev, perutnine, ptic), bo ljubiteljem in rejcem malih živalic pokazala količinske uspehe je mogoče doseči z večjo rejo.

Da bo pa združeno koristno z zabavnim, bo preskrbljeno na veselilnem prostoru, ki bo odprt tudi ob večerih in bo vsakomur nudil obilo prijetne zabave. Vinski oddelek, plesišča, avtodrom, vrtljaki, tobogan, vivarij z raznimi, pri nas tujimi živalmi zlasti pa še variete na prostem, kjer se bodo vsak dan vršile predstave. Te predstave bodo posetniki vselejema lahko zaslonj gledali. Vsa zabavišča bodo dajala veselilnemu prostoru razkošno izgled, obiskovalcem pa mnogo veselja. Zato tudi vi ne pozabite obiskati ljubljanskega velesejma, od 30. maja do 8. junija.

Na železnici, avionih, parobrodih 50% popust. aZ prihod velja popust od 25. maja do 8. junija, za odhod od 30. maja do 16. junija.

Rada se peni,

še bolj osvežuje,

izdatna pri uporabi.

Din 6.-

NIVEA PASTA ZA ZOBE

Normalna tuba 6.— Din, velika dvojna tuba 10.— Din.

Blagovna tržišča

BOMBAY

+ Chicago, 22. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 95, za julij 85.50, za sept. 84.75; korusa: za maj 63, za julij 59.75, za sept. 57.50.

+ Winnipeg, 22. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 75.25, za julij 75.50, za sept. 76.875.

+ Novosadska blagovna borza (22. t. m.) Tendence mirna. — Pšenica: baška in sremska 126—128, okolica Sombor in banatska 126—127, boska ladija Tisa 133—135; ladija Begej 132—134; slavonska 129—131. Oves: baški sremski in slavonski 115—117.50. Ječmen: baški in sremski, 64 kg 122.50—125. Korusa: baška, sremska in banatska 102—104. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 207.50—217.50; »2« 187.50—197.50, »5« 167.50—177.50; »6« 147.50—157.50; »7« 120—130, »8« 102.50—105. Otrubi: baški, sremski in banatski 96—100. Fižol: baški in sremski beli 165—170.

+ Budimpeštanska termalna borza (22. t. m.) Tendence nedoločena. Pšenica: Za maj 15.62—15.63; korusa: za julij 11.56—11.58, za avg. 11.69.

ZITO

+ Liverpool, 21. maja. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za maj 6.21 (prejšnji dan 6.21), za dec. 5.60 (5.60).

+ Newyork, 21. maja. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za maj 11.62 (11.62), za dec. 10.38 (10.31).

Prevozniki v borbi s sušmarstvom

V nedeljo dopoldne je v salonu »Pri levu« zboroval Druženje prevoznikov v Ljubljani. Prav dobro obiskano zborovanje je otvoril predsednik g. Taškar ki je toplo pozdravil dr. Kočeta kot zastopnika zbornice za TOI in narodnega poslanca Rajka Turka, ki je obenem član organizacije. Obema je izrek zahvalo za njun dosedanj trud v prosep prevoznike organizacije. Pozdrav je veljal tudi posebnim deputatiji iz Maribora. Tajnik g. Semenik je povedal, da je bilo delo zadruge zelo živahno in vsestransko, a žal je odbor čisto naletel na gluha ušesa. Člani odbora so v prevoznikiških zadevah intervenirali pri raznih instancah, a niso vedno našli pravega razumevanja za svoje težnje. Organizacija se je zlasti ostro borila proti sušmarstvu, ki grozi uničiti prevoznikiški stan.

Nato je spregovoril g. Guštin kot predstavnik odbora za motorna vozila. Podčrtal je, da razne davčne preobremenitve tirajo in skoroda onemogočajo prevoznikiš. Z žgocno satiro se je obrazil ob upravo državnih železnic ki vrši nekako kontrolo nad avtomobilskimi prevozniki, da postajajo polagoma od nje skorajda popolnoma odvisni. Poudaril je, da je avtomobil moderno prometno in prevozno sredstvo, ki te v gotovih primerih gotovo bolj praktičen nego železnica, in zato nikakor ne gre zavirati razvoja prevoznikiškega avtomobilizma, da se lahko vzdržuje železnica.

Zborovalci so sklenili, da je treba sestaviti posebno resolucijo, v kateri bo poudarjena zahteva po ukinitvi navedbe in prid železnici in kontrole nad avtomobilskimi prevozniki, resolucija pa naj vsebuje tudi zahtevo, da oblastva energično nastopijo proti sušmarjem in da že v kalj zatvo vsak pojav sušmarstva. Sledilo so dopolnilne volitve, pri katerih so bili izvoljeni trije novi odborniki. Slednji je še poslanec dr. Koce obljubil, da se bo vedno krepko zavzemal.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Odtok zlata iz Francije popušča

Francoska banka objavlja svoj izkaz od 15. t. m., ki zaznamuje sicer še nadaljnji odtok zlata v višini 514 milijonov frankov, vendar v mnogo manjšem obsegu nego v prvem tednu maja, ko je odtok zlata dosegel rekordno višino 2738 milijonov frankov. V zadnjih tednih se je odtok zlata iz Francoske banke gibal takole:

	odtok zlata
3. aprila	1670 milijonov frankov
10. aprila	945 milijonov frankov
17. aprila	484 milijonov frankov
24. aprila	551 milijonov frankov
1. maja	1169 milijonov frankov
8. maja	2738 milijonov frankov
15. maja	514 milijonov frankov

Skupaj je v zadnjih tednih Francoska banka izgubila za 8071 milijonov frankov zlata (za okrog 28 milijard dinarjev) in se je v tem času, to je od 27. marca do 15. maja, njen zlati zaklad zmanjšal od 65.587 na 57.516 milijonov frankov. Če pa upoštevamo stanje zlatega zaklada Francoske banke ob koncu marca lanskega leta, ko je ta zlati zaklad znašal še 83 milijard frankov, tedaj vidimo, da je Francoska banka v teku dobrega leta izgubila za 17 in pol milijarde frankov zlata (za 58 milijard dinarjev).

Gospodarske vesti

Tudi Državna hipotekarna banka znižuje lombardno obrestno mero. Na seji dne 22. maja je upravni odbor Državne hipotekarne banke znižal obrestno mero za lombardna posojila na podlagi državnih in od države zajamčenih obveznic, delnic Narodne banke in Privilegirane agrarne banke od 7 na 6%. Ta obrestna mera velja za nova lombardna posojila takoj, za stara pa od prvega prihodnjega plačilnega roka.

Lombardiranje državnih vrednostnih papirjev pri Poštni hranilnici. Na podlagi sklepa nadzorstvenega sveta Poštne hranilnice se poviša lombardna kvota na državne vrednostne papirje. Poštna hranilnica daje sedaj 28 Din posojila na eno obveznico 2.5% vojne škode nominale 1000 Din; nadalje 35 Din na eno 4% agrarno obveznico nominale 100 Din; 50 Din na eno 6% begunško obveznico nominale 100 Din; 50 Din na eno 6% dalmatinsko agrarno obveznico nominale 100 Din, 65 Din na eno obveznico 7% investicijskega posojila nominale 100 Din; 5.000 Din na delnico Narodne banke; 50 dolarjev posojila na eno obveznico 7% Blairovega posojila nominale 100 dolarjev; 60 dolarjev posojila na eno obveznico 8% Blairovega posojila nominale 100 dolarjev; 60 dolarjev posojila na eno obveznico 7% Selligmanovega posojila nominale 100 dolarjev; 60 francoskih frankov posojila na eno obveznico 7% stabilizacijskega posojila nominale 100 fr. frankov. Ta posojila daje Poštna hranilnica na tri mesece po 6% obresti (neto) na leto.

Izredni zbor trgovcev v Gornji Radgoni. Nedavno se je vršil v Gornji Radgoni izredni zbor tamonjskih trgovcev, na katerem je prišlo do spremembe v poverjenstvu Druženja trgovcev. Predsednik tega poverjenstva je bil doslej trgovec g. Jože Hrastelj iz Gornje Radgone, ki pa je moral odstopiti kot predsednik, ker članstvo ni bilo zadovoljno z njim in se v zadnjem času sploh ni udeleževalo sestankov, ki jih je sklical. Na obnem zboru je bila prav številna udeležba članov. Zborovanje je poteklo precej burno in so padali na bivašca predsednika razni očitki, tako da je le-ta predčasno zapustil zbor. Nato je bil izvoljen za predsednika znani narodni delavec g. Franc Korošec st., ki je bil že pred vojno izvoljen za ustanovno, kjer je uspešno deloval v splošno zadovoljstvo. Njegova osebnost jamči za vzajemno delovanje večine tukajšnjih trgovskih kro-

Kakaj se zadovo
ljite s drugimi
izdelki, ki so baje
ravno tako dobri,
ako močete vendar povsodi
dobiti pravi original
MIERIMA MILO

jal 3 cm dolgo kožno vrečino. Nato je skočil iz veže na dvorišče ter se ustavil kakih pet korakov od vežnih vrat tik pred kravama tako, da je bil obrnjen stran od hiše, da pa je po strani gledal nazaj proti izhodu veže. Za njim je prvi prišel iz veže Kolar, ki se je takoj podal k vozu in skušal sneti vozno ročico. Za Kolarjem je prišel Petančič, ki je že na pragu prejel od Kolarjevega sina bič in takoj nato stopil par korakov proti obdolžencu. Ko se mu je približal in ga skušal udati z bičevnikom, je obdolženec z bliskovito naglono sunil z nožem nazaj v Petančiča, ki se je v hipu zjekljal na tla in obležal v krvi. Po preteku nekaj minut je Petančič za dobljeno poškodbo umrl.

Edvard Grmovšek je bil obsojen na 4 in pol leta robije, na izgubo častnih pravic za dobo 4 let in v plačilo 405 Din po grebne Jožefi Petančičevi, vdovi po pokojnem, ki ji je zapustil tri otročičke. Dalje mora Grmovšek plačati Sušinu 100 Din za boječino. Petančičeva vdova je bila z ostalimi zahtevki zavrnjena na pot civilne pravde.

Ob srečanju s kolesom nož v srce

Maribor, 22. maja.

Iz Ormoža nam poročajo o novem uboju, storjenem iz prav malenkostnega vzroka. O dogodku je bilo obveščeno tudi mariborsko državno tožilstvo. 24-letni kmečki fant Anton Gomboc iz Dolnjih Slaveč se je na kolesu peljal od Velike Nedelje domov. Z njim je bil neki znanec, ki se je tudi peljal na kolesu. Ko sta prispela do mostu preko potoka Lešnice, jima je privozil s kolesom nasproti 30-letni kmečki fant Matija Gottwein. Vozil je precej hitro. Ko je prispel mimo Gomboca, je zaradi rahlega sunka treščil na tla. Ne da bi čutil, je Matija vstal, potegnil iz žepa nož in zamahnil proti Gombocu, ki je dobil najprej bodljaj v lice nato pa je omahnil in negeten obležal. Z drugim sunkom ga je namreč Gottwein zabodel naravnost v srce. Nekaj trenutkov nato je Gomboc izdihnil. Gottwein je s kolesom izginil, orožniki pa so ga aretirali in ga prepeljali v Maribor v preiskovalni zapor. Gottwein je zagovarjal, da sta ga Gomboc in njegov prijatelj vrgla s kolesa na cesto in ga nato premlatila ter da je ravnal v silobranu.

Ne Rauscheva, temveč Rožičeva v vilami v grobu

Maribor, 22. maja.

Skrivnostna zadeva s smrtjo Marije Rauscheve v zvezi z najdenimi gnojnimi vilami v njenem trupu, se je zdaj popolnoma preokrenila. Pokazalo se je namreč, da grob, ki so ga prekopali in v njem našli gnojne vile, ki so kazale na nenaravno smrt pokojnice, ni bil grob Marije Rauscheve, ampak grob neke druge žene, ki so ga pomotoma prekopali namesto groba Rauscheve. Zadevo je sedaj pojamil studenski občinski urad z naslednjo službeno objavo:

Na studenskem pokopališču je bil prekopan zaradi grobarjeve pomote grob Terzije Rožič, rojene dne 2. novembra 1845, žene dlnarja, umrle dne 4. avgusta 1914. Rožičeva je pred smrtjo stanovala v Studenih, Erjavčeva ul. št. 6 (preje Kaiserstrasse 6). Pomota pri prekopu groba je nastala zato, ker so se označbe grobov zaradi 22letnega razdobja izgubile. Da se ne bi po nepotrebnem osumljali svoji umrle Marije Rauscheve, katere grob je ostal do sedaj nedotaknjen, po pravljamo prvotne navedbe.

SOKOL

Sokolsko društvo Ivančna gorica priredi v zvezi s sokolskimi društvi Višnja gora. Grosuplje in St. Vid pri Stični dne 24. maja skupen planinski tabor na Kuelju nad Višnjo goro. Sestanek vseh društev bo ob 14.15 na Kuelju.

Skupinski sešatek jeseniškega sokolskega okrožja se je vršil nedavno na Jesenicah. Zastopana so bila vsa sosedna društva. Sejo je vodil br. Sušnik Matija z Jesenic. Sklenjeno je bilo, da bo skupinski okrožni nastop v začetku avgusta v Mojstrani. Pričakuje se, da bo pri nastopu sodelovalo vojaštvo. Bratske ednice se na ta nastop opozarjajo že zdaj.

Zanimiv natečaj je razpisala COO (zletni odbor) za prireditve X. vsesokolskega zleta v Pragi, ki se bo vršil leta 1938. Natečaj obsega osnutek celotnega vzgojnega in telovadnega razporeda zletnih dni ter je pristopen Sokolom iz vseh slovanskih sokolskih zvez. Vse sprejete načrte bo presojala posebna komisija in bo nagradila najboljša dela s primernimi sokolskimi darili. Natečaj se zaključuje 30. junija.

Jugoslovansko sokolsko društvo v Buenos Airesu živahno deluje. Lansko leto je razvil prav zadovoljivo delovanje, kar je glavna skupščina vzela z veseljem in znanje na čelu društva stoji kot starosta br. Dr. Kosta Veljanovič, načelnik je br. Ceneder Peter, tajnik br. Veža Mate. To društvo je izmed južnoameriških naših društev največje in najjačje.

Z letalom v domovino

Italijanski maršal Badoglio, ki je bil od italijanske vlade imenovan za podkralja okupirane Abesinije, je z letalom odpotoval na kratek oddih v domovino. V Addis Abebi ga ta čas nadomestuje maršal Graziani, s katerim se je pripeljal

v prestolnico tudi bivši italijanski poslanik v Abesiniji grof Vinci

Spodoben kopalni kostum

Čim več debat o tem predmetu, tem manj jasnosti

Pred nekoliko dnevi se je vršil v Edinburgu letni zbor kopalnih strokovnjakov Velike Britanije, ki se ga je udeležilo kakšnih 400 moških in žena iz vseh delov dežele. V središču debate je bilo vprašanje: »Kakšen naj bo kopalni kostum, da bo istosoben spodoben in da bo omogočal prosto gibanje?«

Nihče ni vedel pravega odgovora na to vprašanje. Pogumni mož, ki se je tega problema sploh lotil, je bil vodilni inženjer kopalnega oddelka Holborn Borougha, E. H. Whittle Dejalje.

V nobenem kopalšču bi ne smeli nositi kopalnega kroja, ki bi ustrezal splošnim zahtevam britske javnosti glede spodobnosti. Milijoni ljudi odklanjajo preohlapno dekoltirane kroje ali takšne, ki dajejo to in ono slutiti, večina pa mora biti za nas odločilna, ne pa manjšina, ki ji takšni kroji ugajajo.

Mister Baker iz Hastingsa je govoril sledeče:

»Kje je prav za prav vzrok, da ne vidi noben človek v tem kaj posebnega, če se giblje v zračnem in sončnem kopalšču v

Puščava naj postane raj

Načrti z zakladnico Afrike — Elektrarna za vso Abesinijo

Kakor smo že ponovno poročali, proučujejo italijanski tehniki možnost, da bi Danakilsko puščavo, ki leži približno 140 m pod gladino morja, spremenili v ogromno jezero. V ta namen bi bilo treba zgraditi velik prekop, po katerem bi voda iz Rdečega morja pritekla v puščavo. Uresničenje tega velikopoteznega načrta bi imelo za vso severovzhodno Abesinijo velikanski pomen, že iz klimatskih razlogov, kajti na mestu puščavnega podnebja bi tam vladalo odtečajno zmerno podnebje, v katerem bi uspevalo na doslej golih ozemljih bujno rastlinstvo. Nadalje bi mogli na ta način ustvariti velik slap, ki bi pogajal mogočno elektrarno in ta bi spet z električnim tokom zalagala vso Vzhodno Afriko.

V italijanskem kolonialnem ministertvu delujejo že mesece s polno paro. Na tisoče prošenj in vprašanj dobivajo tam iz vseh delov države, pred ministrstvom stoji ljudje v dolgih vrstah, da bi dosegli dovoljenje za preselitev v osvojeno Abesinijo. Kolonialno ministertvo je sestavilo posebno komisijo z nalogo, da bi proučevala vse načrte in predloge, ki bi bili v zvezi s spremembo doslej skoraj nedotaknjenih ozemelj v Vzhodno Afriko.

»Abesinija bo sprejela najmanj dva milijona italijanskih kolonistov,« je pisal te dni neki veliki rimski list. Seveda bo treba še zelo mnogo dela in velikanskih kapitalov, da bo mogoče abesinske naravne zaklade izkoristiti po evropskem vzorcu. Kajti, da ima ta dežela v resnici velike naravne zaklade, to je gotovo, morda so celo večji, nego so mislili do danes. Kot dobaviteljica sirovin za Italijo utegne Abesinija v bodočnosti imeti vsekakor nad vse pomembno vlogo.

Prej smo omenili načrt glede spremembe Danakilske puščave v jezero. Tu bi bilo treba povedati, da so tudi tehtni razlogi, ki govorijo zoper ta načrt. V istem ozemlju ležijo namreč baje izredno bogata nahajališča petroleja, za katerega se je zanimal že prsluli Rickett. Velika najdišča petroleja so ugotovili s poskusnimi vrtnji tudi v provinci Ausi v bližini meje Francoske Somalije. Ta ležišča se razširjajo baje daleč na francosko ozemlje in že Rickett oziroma družba Standard Oil, ki stoji za njim, je imela namen, da bi transportirala ta petrolej s cevno napeljavo iz Ause v Džibuti. Možno je sedaj, da bodo vzeli Francozi izkoriščanje teh ležišč sami v svoje roke.

Med drugimi zemeljskimi zakladi, ki jih hranijo abesinska tla, je omeniti v prvi vr-

sti kameno sol, premog, zlato, železo, žveplo, soliter, platina in srebro. Zlata in platine je baje zelo mnogo v bližini sudanske meje, tako da si obetajo od izkoriščanja teh rudnikov velike uspehe.

Cela vrsta študijskih komisij bo v naslednjih tednih proučevala vse možnosti za gospodarsko izkoriščanje Abesinije v poljedelskem in rudarskem oziru. Seveda pa bo potem od razpoložljivih denarnih virov odvisno, v kakšnem tempu bodo mogli Italijani vršiti svoje kolonizacijsko delo.

Kar se tiče možnosti priseljevanja, je treba pred vsem omeniti, da nudi Abesinija približno vse podnebne stopnje, ki so sploh mogoče v tem pasu. Cloboko zarezane doline in gorska pobočja so približno do višine 1500 m pokrita z gostim tropskim goz-

dom. V subtropskem podnebnju se dajo v višinah med 1500 in 2500 m pridelovati vse vrste žite. Dobro bi tudi uspeval tobak, koruza in ricinus. Od 2500 m više, kar bi ustrezalo zmernemu pasu, uspevajo skoraj vse evropske kulturne rastline. Ogromne visoke planjave, ki so porasle s travo, so godne za velikopotezno živinorejo. V resnici imajo domačini tu velikanske črede ovac, koz in goveje živine ter konjev. V tropskih ozemljih dežele je mogoče pridelovati bombaž, gumo, sladkorni trs, duru in dateljnovke. Naravnost neizčrpna je abesinska zakladnica, ki se tiče divjačine. V nekih predelih se da končno dobro gojiti kava, saj je ta rastlina tu doma. Kava lahko postane po racionalnem gospodarjenju eden najdragocenejših eksportnih predmetov Abesinije.

Četvorčice pri petorčicah

Leta tečejo, darovi pa se krčijo...

Kanadske petorčice so dobile te dni tovariški obisk. V teksaskem mestu Wacu živijo edine odrasle četvorčice, kar jih je na svetu, gospodične Mary, Mona, Roberta in Leota Keysova. Te so potovale v Callander rojstni kraj petorčice. Prišle so v diplomatski misiji: povabile naj bi male k obisku letošnje slavnosti ob stoletnici države Teksas.

Kaj so rekly petorčice k temu povabilu, ni znano, znano pa je, da so četvorčice, ki so jim prinesle modre obleke in lutke, sprejele z velikim vrišcem. Treba je na žalost povedati, da ima Marija Dionnova, ena izmed petorčic, črno oteklo pod očesom. Drugače pa so bile četvorčice navdušene. Pravijo, da znajo male prav tako dobro plesati kakor Shirley Temple. Za slovo so

Potovanje k sončnemu mrku

Pod vodstvom prof. Slouke je odpotovala ekspedicija petih članov Češke astronomske družbe na Japonsko, kjer bo 19. junija na otoku Hokaidu opazovala popolni sončni mrk. Češkoslovski učenjaki bodo gostje tokijskega vseučilišča. Prepotovali bodo 15.000 km, da bodo lahko za čas 1 minute in 54 sekund fotografirali sončni mrk z vrha gore Šari. Vendar pa upajo, da bodo znatni uspehi tega kratkega opazovanja in fotografiranja dragoceni.

Gosenice na Holandskem

V holandsko-nemškem mejnem ozemlju med Nymwegenom in Herzogenbuschem so se pojavile gosenice v tako ogromni številu, kakor že dolga leta ne. Na razdaljo 25 km so skoraj vsa drevesa in polja gola. Gosenice vdirajo skozi vrata okna in dimnike v stanovanja, napadajo ponoči celo stanovalce v postelji in jim povzročajo nezno srbenje. Mnogo vodnjakov pitne vode je po goseničjih truplih okuženih, tako da preli ljudskemu zdravju velika nevarnost. V ozemlju, kjer vlada ta nadloga, vozijo oseoni vozovi le z zaprtimi okni.

Tragičen konec ljubezni

Veliko razburjenje vlada v kraju Balochanvali v Indiji. V tamošnji sloviti kapeli je neki deček odkril zaljubljen par, ki se je poljubljal in to takoj sporočil dalje. Ker je poljubljanje v mošči strogo prepovedano, je velika množica obdala svetišče. Med tem je zaljubljenec uspel, da sta pobegnila. Hišo moža je fanatična množica zažgala, dekle, ki so jo težko ranili s kamni, in njeni starši so morali pobegniti v gozd. Mladega moža je množica pozneje odkrila in ga kamenjala do smrti.

Pavelić gre v Brazilijo

»Paris Soir« poroča iz Turina, da bo dr. Ante Pavelić, duševni oče marsejskega atentata, v bližnjih dneh ostavil ječo, v kateri je bil zaprt, in se bo preselil iz Italije v Brazilijo. Po zanesljivih informacijah namerava izdajalec v Bahiji z drugimi »ustašci« osnovati hrvatsko naselbino, ki bo nosila baje ime Novi Zagreb. Njegova ljubavnica, plavalaska po imenu Tuga, ki je imela posredovalno ulogo pri atentatu, je baje že prispela v Bahijo. Pred odhodom namerava Pavelić spraviti svojo hčer v neki srednjeevropski samostan.

Sin Age Kana se je oženil v Parizu

V Parizu je bila te dni neobičajna poroka. Ali Salomon Kan, sin Age Kana se je v Parizu oženil z Angležinjo Joano Barbaro Yarde Bullerjevo, hčerjo lorda in lady Churstonove. Poroka je bila najprej na županstvu XVI. pariškega okraja, cerkveni obredi pa so bili izvršeni v pariški indski mošeji. Na sliki vidimo ženina in nevesto

Povratek iz Vzhodne Afrike

Te dni sta se vrnila iz Vzhodne Afrike Mussolinijeva sinova in njegov zet. Oče, odnosno tast jih je sprejel na letališču Littoria pri Rimu

Vse tišči v Abesinijo

Konjunktura z amharščino — Kolonija se polni z Italijani

Kakor pišejo iz Rima, je naravnost neverjetno kakšen učinek je izzvala osvojitve Abesinije med italijanskim ljudstvom. Ljudje sanjajo o petrolejskih izviri, o rudniških zlata in platine in učitelji abesinsčine doživljajo pravo konjunkturo. Vseposvoda se odpirajo brzi tečaji za abesinsčino, kajti ljudje bi radi prišli v to deželo že z nekim besednim zakladom.

V kolonialnem ministertvu so prejeli ogromno množino dopisov, ki s svojo vsebino izdajajo, kaj bi ljudje radi našli v Abesiniji. Ta hoče otvoriti kino, ki bi predvajal italijanske prosvetne filme, da bi dobili domačini majhen pojim o italijanskem kolonizacijskem delu. Nekatere se je stvoril cel orkester brezposelnih godbenikov, ki hoče v Abesinijo, češ da so Abesinci do zdaj poznali samo bobnanje. Avtomehaniki, elektrotehniki, inženirji, zidarji, urarji hočejo odpreti svoje poslovalnice in delavnice. Zelo

mного je kandidatov za bencinske postaje, kajti v Abesiniji se gradi mnogo cest in v Addis Abebi posluje že pet avtobusnih prog. Zelo mnogo pa je seveda tudi ljudi, ki bi v Afriki radi odprli gostilne, vinarne, prodajalne sladoleza in kuhinje črne kave. Tudi damski frizerji se javljajo, kozmetiki in kozmetičarke, moške, ki bi radi ustanavljali avtomatske bifeje in cirkuska podjetja, mladi zdravniki, posebno zobozdravniki, ker imajo domačini baje zelo slabe zote. Fotografji bi radi odprli svoje ateljeje, neka tovarna delavci pa si obeta zelo mnogo dela sprito sloviti abesinskih deževij. (Tu bi bilo dela tudi za ljubljanske tvornice!)

Seveda bi moral v Addis Abebi izhajati tudi list v italijanski. Časnikarji in staveli so že pripravljali. Končno se je oglasil tudi neki ženski posredovalec, čas da to njegovo podjetje med Abesinci gojijo zelo potrebno in bo dobro uspevalo.

Volk-gangster ugrabil lepo žensko

Svojo žrtev je umoril, zato ga čaka električni stol

NewYorkski policiji je uspelo prijeti vodjo gangstrov Thomasa Robinsona, ki so ga iskali že dolgo časa. Zločinec, ki ga v podzemlju imenujejo »trgovač volke«, je pred nekim časom ugrabil eno najlepših žensk v Louisvillu, Luizo Stollovo, in je zanjo zahteval 100.000 dolarjev odkodnine.

Njena družina je bila pripravljena, da mu to vsoto izroči, vendar je razbojnik ni dobil, ker je policija ugotovila, da je svojo žrtev umoril. Nadenjen je policija potem poslala svoje najboljše detektive. Več

mesecev se je lahko skrivaj, ker je neprestano spreminjal svojo obleko in zunanost. Večinoma se je pojavljal v ženski obleki. Ko je pred kratkim obdoval v nekem elegantnem newyorskem restoranu, je natekarica opazila, da ima »dama«, ki se je pojavila v družbi več gospodov, zelo globok glas. Opozorili so policijo, ki je preobčenelega razbojnika vklenila v verige. Spravili so ga z letalom v Louisvillu, kjer bo končal svoje življenje na električnem stolu.

NEKAJ ZA VSE ANEKDOTA

Higienik Pettenkofer in njegov asistent Emmerich sta svojočasno »uživala« bacile kolere, da bi dokazala, da za otehlenje ni potreben samo bacil, temveč tudi neko nagnjenje do obolenja. Oba raziskovalca nista obolela za kolero, temveč samo za lahkimi črevesnim katarjem. Dokaz za ulogo disporizije se je jima tako izvrstno posrečil.

Oboje novorojenec so v razmerju dvakrat tako težke kakor pri odraslih.

Novorojenec so imuni za ošpice in samo novorojenec takšnih mater, ki same nikoli niso imele ošpic, utegnejo, kakor vse kaže, oboleti za to boleznijo.

Doba nosečnosti traja od spočetja 267 do 273 dni.

Poroka v ječi

Poljske oblasti so dovolile ukrajinskemu mlademu Lebedu, teroristu, ki so ga obsodili zavojo atentata na notranjega ministra Pierackega in ga potem pomilostili na doživetno ječo, da se sme poročiti s študentko Hnatkiesko, ki je bila zavojo udeležba pri istem atentatu obsojena na petnajst let ječe. Poroka bo v kazniški kapeli.

Znani francoski zdravnik Chandrier, specialist za dietna vprašanja, je nekoč dejal: »Prej si samo dobro situirana ženska lahko dovolila obilno postavo, gladujoče so bile suhe. Danes spoznaš bogatejšo žensko po njeni vitki liniji.«

VSAK DAN ENA

»Jera, Jera, tecite nemudoma po zdravniku, otrok je pogoltnil kovanec za dvajset dinarjev!«

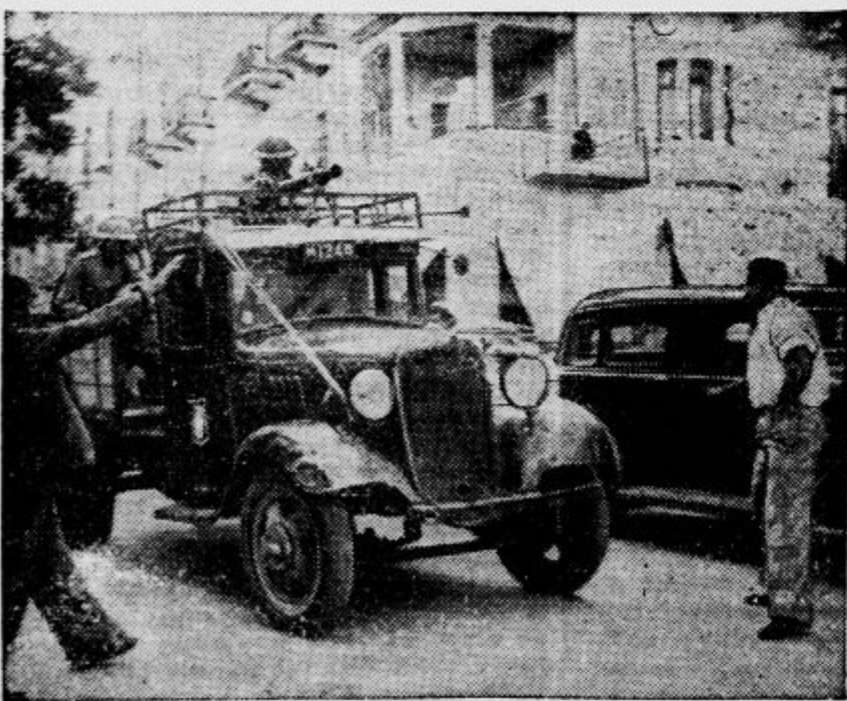
»Ali morda tistega, ki je ležal na mizi?«

»Tistega, da tistega.«

»Nu, potem ni tako strašno, zakaj tisti kovanec je bil ponarejen.«

(Brennesel)

Oboroženi in razdejeni Jeruzalem

Strasti sovraštva med arabskim življenjem v Palestini niso ugasnile in se čedalje bolj razpihujejo. Nemiri na ulicah vzplamevajo še vedno, zaradi česar je proglašeno nad mestom obsešno stanje. Na levi: policijski avtomobil s strojnimi — Na desni: Razdejana hiša židovskih lastnikov v Jaffi

LIANA SANDEN:

VSE ZATE!

Georg se s strani ozne nanjo. Njen obraz je izgubil krotki severnjaški značaj, zrak in prostost sta ga storila navesja in divjega, malone drznega. Nadih njene polti ga mahoma spomni Renate. A vendar to ne nekaj drugega, nekaj čisto drugačnega. Ali bi mogel z Renato kdaj tako romati, od jutra do večera, po soncu in snežnem metežu? Ob napeta do skrajnosti, ne meneč se za to, kakšna sta na pogled? Oh ne, Renata je ljubljena ženska. Ni pa ženska, da bi jo imel tu zunaj pri sebi, tovarišica ni. Ali bi sploh znala biti tovarišica, njena pisma so zadnji čas nekam razdražena. Očividno ji ne gre v glavo, da ni porabil teh kratkih dni oddiha v to, da bi bil prišel k njej. Ona kvečemu razume, da se mož zabubi v svoje delo. Da bi se pa mogel zabubiti tudi v oddih, ji je narazumljivo. Zadnji telefonski razgovor se je končal z nejevoljo. Georg ji je hotel prav za prav povedati, da bo tudi tukaj delal in da je vzel celo tainico s seboj. A v hipni negotovosti se je premislil in ni odprl ust zastran tega.

Lora stopa vstric njega navkreber. Ozko telo se ji v enakomerni prožnosti upira navzgor; v svojem temnovišnjem norveškem jopiču, ki si ga je na Georgovo odločno prigovarjanje kupila pred odhodom, je podobna zdravemu in drznemu dečku. Renata — mu pride mahoma na misel —

Renata bi bila gotovo dosti vabljivejša in zapeljivejša na pogled, več pisanega in svetlega in igravega bi bilo na njej. Ali —

Lora ga začudeno pogleda, svoje zadnje besede je zdavnaj pozabila. In to, kar Georg pravi, se ji zdi čudno brez zveze:

»Ne, Lora, zanimivi niste; vendar, ali mora biti zmerom vse zanimivo? Na svetu so važnejše reči kakor to, da je človek zanimiv.«

Nato reče še nekaj, a Lora ga ne razume.

Nekakšen preplah gori v njej, nekakšna vroča radost. Krepro zasadi svojo palico v tla in se z nenadnim zaletom požene nizdol.

Ob sklepu borze sreča dr. Krämer, pravni zastopnik Gragertove tvrdke bančnega ravnanja Solmsa.

»Čujte, Krämer, nekaj bi se moral pomeniti z vami. Ali hočete, da greva skupaj zažrtkovati?«

Dr. Krämer pokima. »Da, če ne bo to predolgo trajalo.« Solmsove zahtre vsi poznajo. In Krämer mora biti ob treh v centrali. Odkar je Gragert na dopustu, se dokaj več ukvarja s svojimi posli kakor drugače.

»Nu prav,« meni Solms. »Delj ko pol ure ni treba, da bi bilo.« Sicer je pa baš Gragert tisti, o katerem hoče govoriti s Krämerjem.

Le zakaj je šel fant prav zdaj na potovanje, vpraša že v avtomobilu. Krämer ga začudeno pogleda. Zakaj ne bi šel? Časih mora vsak človek izpreči.

»Nu da, nu da,« de Solms malce čudno.

»Ne vem, Solms, tako nekam posebni se mi zdijo danes. Takšna Pythia v sakuju. Govorite že. Zaradi mojih lepih oči me gotovo niste povabili na zajtrk.«

»Pozneje.« Solms kaže z glavo na soferja. In oba molčita, dokler ne sedita v tistem restorantu za mizo.

»Torej čujte, Krämer, nerad bi vam pokvaril tek, tem bolj, ko mi ni neposredno mar. Saj nisimo zvezani z Gragertovim podjetjem.«

»Nu, govorite že.«

Da je o Gragertu marsikaj slišati. Tisto veliko ameriško naročilo baje še nikakor ni zagotovljeno. Stvar še ni sklenjena, o ne.

Kaj to pomeni? Sklenjena? Živa duša ni trdila tega, mu plane Krämer v besedo; sumi, rumenkasti obraz mu postane od razburjenja ves lisast. Gragertova tvrdka ima naloga, da izvrši začasni načrt. Nu, in ta začasni načrt bo tak, da ne bodo oddali dela nikomur drugemu kakor Georgu Gragertu; toliko lahko reče in za to je porok, on, ki pozna Gragertovo zanesljivost in njegovo delo.

»Čujte, Krämer, s poročtvom bi bil jaz na vašem mestu previdnejši, človek si tako lahko opeče prste. Čudne govorice se širijo... Izrečno podajam,« se slovesno zavaruje Solms, »da ne trdim ničesar. Samo to povem, kar pripovedujejo na borzi.« Krämer odloži vilice, telečji zrezek ga prav nič več ne zanima; razen tega ima slab želodec, in razburjenje pri jedi mu zmerom pokvari tek. Niti slutiti ne, kaj Solms prav za prav misli. A

Krämer je vendar razburjen. Georg Gragert mu je ljub kot človek, eden tistih redkih, ki jim ni v nobenem oziru nič očitati. In to kar zdaj sliši, je vendarle od sile. Gragert, Georg Gragert da bi bil vzel provizijo? Na tisoče mark provizije, za to, da je z nedovoljenimi namigi pomagal zemljiškim oderuhom?

Gragert da bi bil svojemu naročniku Mr. Blacku več za mnogo sto odstotkov podražil ceno stavbišč? To je prismojeno! Prismojeno! Krämer udari z roko po mizi. Solms preplašen umakne svojo juho. — Odkod izvirajo te podle govorice? — Solms skriži glavo med ramena, kakor želva v nevarnosti. Odkop. Da, njemu je povedal Hartberg, ta je zvedel od Bormanna, in ta — nu, Krämer sam ve, kako nastajajo take čenče.

»Kakor kuga!« besno zavpije Krämer. Stalni kostje se začudeno ozirajo, spravljivi, oprezní Krämer je kakor iz uma. In zdajci plane pokonci. »Z vami bom še kdaj zažrtkoval, Solms,« zabrusi ravnatelj.

»Nu, veste kaj, Krämer,« se zdaj tudi Solms razburi, »to je smešno. Z menoj prizivajte polni! Ko veste, da sem vam povedal le zato, da bi posvarili svojega prijatelja Gragerta. Govorice so segle dosti dalje, nego mislite. Zdjaj že govore, da je Gragertov požojaj omajen. Da Gragertovo podjetje stoji in pada z ameriškim naročilom. Zadnje notacije njegovih delnic nikakor niso bile take, da bi človek od radosti poskakoval.«

»Nu, ali so vaše morebiti boljše?« robato vpraša Krämer. Nekako se mora olajšati.

MALI OGLASI

Službo dobi

Beoča 1 Din. davek 3 Din. za sifro ali dejanje naslova 5 Din. Najmanjši tisek 17 Din.

Trgovski pomočnik mešane stroke, vojašine prost, manufakture, samostojen prodajalec, dobi službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiv in agilen«. 13270-1

Krojaški pomočnik za fino veliko delo, dobi takoj stalno mesto. Vodi tar. Litija. 13241-1

Posredovalnica

Ogrine Aleksandrova c. 7/II, rabi več natakarij, kuharic, služkinj in zacetnic. Za odgovor 2 Din. znak. 13290-1

Korespondentinja

se popolnoma znanjem slovenske in nemške, se govornice. Samo pisne ponudbe v obeh jezikih z navedbo plače na podružnico Jutra v Celju pod »Perfektna«. 400-1

Natakarico

od 22 do 25 let staro, — od sprejem takoj. Sme biti tudi trgovsko izročena. Samo pisne ponudbe na: Adam Kincel, gostilničar, Sv. Jurij ob juž. žel. 13263-1

Kuharico

starejšo, zmerno vseh gospodinskih del, sprejem takoj. Navesti je zadnjo službo. Plača po dogovoru. Naslov: Valjani ml. Sevnica. 13261-1

Mlado kuharico

samostojno, najraje z družino, iščem za gostilno. — Nastop takoj. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13285-1

Prodaj

Beoča 1 Din. davek 3 Din. za sifro ali dejanje naslova 5 Din. Najmanjši tisek 17 Din.

Moške srajce

provratno ulaz, v svali tete, kot izdelavi, največja izbira, najnižje cene pri F. L. GORICAR Sv. Petra cesta 29. 9031-6

Stroj

Beoča 1 Din. davek 3 Din. za sifro ali dejanje naslova 5 Din. Najmanjši tisek 17 Din.

Šivalni stroj

nemški fabrikat, izvrstljiv, z okroglim kolničkom, kateri tudi šilka, poseni na prodaj. — Nova trgovina, Tyrševa 36. 13285-29

G. Th. Rotman:

Miha Klapouh in njegovi prijatelji

40

Ko se je to zgodilo, so bili zasledovalci baš pritekli do plotu. Jej, fantje, kako so se ustrašili, ko so jim prileteli trije panji čebel na glave in so jim razjarjene živalce zarolile okoli ušes! Ali so si nabrusili pete!

Sobo odda

Beoča 1 Din. davek 3 Din. za sifro ali dejanje naslova 5 Din. Najmanjši tisek 17 Din.

Prazno sobo

posebnim vzhodom, oddam 1. junija. Stari trg 19, II. nadst. 13292-23

Kabinet

v centra mesta, ugodno oddam. Ogledati Knafljeva 13/II. 13261-33

Lepo sobo

zračno in solno, strogo separiran voh, oddam. — Knafljeva ul. 13/II. 13162-33

Informacije

Beoča 1 Din. davek 3 Din. za sifro ali dejanje naslova 5 Din. Najmanjši tisek 17 Din.

oglasnem oddelku

»Jutra« naj dvignejo:

Banja, Biro 87, Cirkulara, Dobro ohranjen, Diskretni, Električni, Grafika, Gradnja, prevzemem tudi vloge, Hraštovo lubje, Izurjena, Lepi maj 36, Lepo delo in eksistenca, Mentor, Morje, Maribor, M. K., Mesecno, Majski med. Mir, Novosti, Na deželi 26, Primorka, Plaćad do 300 Din. Pri Sv. Jožetu, Poštena in marljiva, Roža v maju, Skupno samotarstvo, 3. 1888, Sozije Krista, Sigurnost, Spalnica, Stroj 7, Tajnost, Takoj kupim, Ugodna cena, Vsestransko zmolen, Zanesljiva in delavna, Zdrženo samotarstvo, želim mirno dom. 300.000, 30, 12.035.

Klišeje

END IN VECBARVNE

Jugografika

SV. PETRA NASIP ST. 23

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

13277-16

Iz življenja na deželi

Iz Novega mesta

n— Kolo jugoslovenskih sester v No'em mestu je pridelilo 16. t. m. v Sokolskem domu materinski dan z igro »Hasanaginica«, ki je dosegla izredno velik uspeh. Igro je spretno režiral g. Polokar, ki je odlično igral tudi glavnega junaka. Glavno žensko vlogo (Hasanaginico) je izvrstno podala ga. Cervinkova. Kolu se zahvaljujemo za izreden užitek.

n— Novosti iz banovinske ženske bolnišnice. Z novim banovinskim proračunom je dobila naša bolnišnica poleg šef-zdravnika še dvoje sekundarskih mest. Dosedanji sekundarji g. dr. Cerček Viktor je odšel ob koncu aprila zaradi nadaljevanja specializacije v Prago, na novo pa sta bila nastavljena zdravnik-pripravnika g. dr. Igljič Maks in g. dr. Spacapan Avgust, doslej v Ljubljani. Zdjaj ko razpolaga bolnišnica s stalnimi tremi zdravniki, je zajemčen nadaljnji uspešni razvoj zdravniškega delovanja te najvažnejše socialne ustanove na Dolenskem. Nadaljnji napredek je v tem, da posluje v bolnišnici protituberkulozni dispencer. Otvoritev je bila nedavno. Dispencer vodi g. dr. Josip Prodan, šef odseda za pljučne bolezni drž. bolnice v Ljubljani, poleg njega sodelujejo vsi zdravniki bolnišnice. Ordinacije v dispencerju so redno vsako soboto od 14. do 18. ure. Bolnike, ki bodo prišli brez pismenih nakazil zdravnikov, bo dispencer moral odklanjati. Med tednom in v odsotnosti šefa dispanzerja g. dr. Prodana bo dajal vse potrebne informacije dežurni zdravnik bolnice. Uprava bolnišnice bo zdaj še modernizirala porodniški oddelek, kar je takisto nujno potrebno. Krepe in zdrave osebe obeh spolov, ki so pripravljene oddajati kri za transfuzijo, naj se javijo pri upravniku bolnišnice g. dr. M. Z. Cervinku vsak dan od 10. do 11. Za posamezno oddajo krvi se bo plačalo 200 Din. Abstinenci imajo prednost.

Iz Ptujja

j—Koncert mladinskega pevskega zbora državne meščanske šole v Ptujju. V soboto 2. t. m. se je vršil v dvorani Društvenega doma mladinski koncert. Obsejni program je navajal dvoglasne, troglasne in četverglasne zvoje Adamiča, Aliaza Gerbiča, Grbeča, Grboševiča, G. Ipavca in Vrhovskega. Izbrana programa je dokazala da je strokovni učitelj g. Drago Hasl, ki je zbor tudi odlično pripravil in temperamentno vodil, velik poznavatelj mladinske literature. Zbor je pokazal veliko sigurnost v intonaciji, lepo dinamično linijo, krasno izgovorjavo in zdrav ritem. Občudovanja vredno je bilo izvajanje težkih skladb, kakor sta na primer Adamičevi »Vabilo na kres« in »Uspavanka«. Največ truda je moral gotovo položiti dirigent v pesem »Naricaljko« (hrvatski kompozit Vrhovski). Več zveze bi tej krasni kompoziciji le koristilo. Uspeh koncerta je bil brez dvoma velik. Hvalažni učenci so poklonili odličnemu in idealnemu pevovodji lep soplek rož, »hvalažna« ptujska publika pa prazno dvorano! Želim mladinskemu zboru mnogo uspeha v sončni Dalmaciji in pevovodji več zaslužnega priznanja za poptovalno delo. Sedlbauer

j— Olepševalno in tujskoprometno društvo v Ptujju je imelo v soboto v Ljudskem vrtu občni zbor, ki ga je vodil agin predsednik g. Pretner Mirolav in obnem podal poročilo o delovanju. Iz poročila je posneti, da je bilo društvo kljub finančnim težkotam v preteklem letu zelo agilno. Preuredilo je Ljudski vrt v pravi park, posejdenjen je bilo mnogo novih klop in uredu se se izprehajališča. Le občinstvo naj bi malo bolj cenilo delo društva, čuvalo nasade in bolj obiskovalo idilični naš »Tivoli«. Na zboru se je mnogo razpravljalo o preložitvi Grabinskega klanca v tiru banovinske ceste Ptuj — Trbegovci — Gornja Radgona. Ta klanec je zelo strm ter je zlasti ob deževju za promet skoro nemogoč. Društvo je imelo lani dohodkov 27.378 Din. izdatkov pa 17.650 Din. V Ptujju se je ustanovila tudi tujsko-prometna pisarna, ki posluje v Mestni hranilnici. Pisarna izdaja železniške vozne listke in tudi vizume.

★ JESSENICE. Zvočni kino Radlo predvaja danes in jutri ob pol 21. (jutri tudi ob 15.) velefilm »Orne rožec« z W. Fritschem in L. Harweyem v glavni vlogi. Dodatki: kulturni film »Struje in tokje« in Paramountov zvočni tednik. Sledijo za praznike: »Bodni« (Bič preteklosti).

MARKOVCI PRI PTUJU. Službo občinskega delovnega občine Markovci je nastopil tukajšnji domačin abiturient g. Ciglar Martin, ki je od treh profesorjev bil občinskim očetom najbolj pri srcu. S srednješolsko izobraženim delovodjo bo najbrž markovska občina postala zgledno urejena.

EAU DE COLOGNE
Cordon Rouge

COTY

MILIJONI LJUDI DOBREGA OKUSA TRDIJO, DA JIM JE:

Najmilejši in najsvežjši temelj toaleta Eau de Cologne de Coty. Eau de Cologne Coty Cordon Rouge (rdeč trakec) se lahko smatra za prvi izum v parfumerijski iznajdljivosti. Iz njega struji najfinjši vonj cvetja in sadja. Njegov opojni duh vam omogoča tudi uporabo vašega najdražjega parfema. Ako pa želite kolonjsko vodo, ki je po svoji vsebini alkohola in parfema nad povprečnostjo, izberite Eau de Coty Cordon Vert (zeleni trakec) ki vam nudi vse prednosti intenzivnega in trajnega parfema.

jena, kar bo vsem občanom v korist. Ker bodo po prerokovanju gospodov ministrstva v bližnji bodočnosti občinske volitve bo nastala v markovski občini še ena velika pomembna sprememba: namreč v osebi občinskega predsednika. Dosedanjemu predsedniku bodo leta (65) preprečila ponovno kandidaturu. Torej vse bo novo! — V nedeljo 26. aprila smo obhajali Markovčani »žegnanje«. Sicer ni posebnega: slovesna maša, nekaj sejmarije z leotom, živahnije življenje v gostilni — to je bilo vse »žegnanje«. Povdariti pa je, da se letos ni slišalo zloglasnih »aufbiks« in da nikjer ni prišlo do pozdravljanja z noži. Pravijo, da je to posledica krize, ki je samo prehodnega značaja.

RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes 23. t. m. ob pol 21. in utri ob pol 16. in pol 21. zvočni film »Povratek k sreči«. Kot dodatke domači kulturni film in nov Paramountov zvočni tednik.

VELENJE. V nedeljo je imelo Združenje rudarskih namestencev redni občni zbor. Udeležba je bila prav lepa. Predsednik g. Kavčič je izčrpo opisal sedanjost in položaj rudarskih namestencev in dosedanje delo organizacije. Posebno je poudarjal, da se organizacija zlasti trudi za izboljšanje položaja nižjega osebja. Namestenci so hudo prizadeti z odlokom, s katerim se zahteva plačevanje električnega toka v njihovih domovih. Soglasno je bil sprejet sklep, da ukrene organizacija vse potrebno, da se ta odlok čim prej prekliče. Slično je z deputatnim premoženjem Neglašalo se je tudi, naj se prepusti kulturno delovanje drugim, za to poklicanemu društvu, organizacija sama pa naj se čim bolj posveča strokovnemu udeleževanju. Ker dosedanji agin predsednik zaradi prezaoplenosti ni ponovno sprejel tega mesta, je bil izvoljen odbor z g. inž. Burnikom na čelu.

VRANSKO. Pevsko društvo »Vranska vila« je pridelilo 16. in 17. t. m. pomladni koncert. Nastopil je orkester, ženski zbor, moški in mešani zbor. Peveci po večini novinci, so odpele vse pesmi zadovoljivo, z lepim prednašanjem, še posebno se je odlikoval ženski zbor. Enako pohvalo zasluži orkester, sestavljen iz 16 članov. K lepemu uspehu je mnogo pripomogel tudi g. A. Fonča, ki je na harmoniki mojstrski odigral nekaj točk. Pevovodji g. Skoku za ves trud hvala, za kompozicijo in izvedbo koncerta vse priznanje. Enako tudi društvu, ki v teh razvrzanih prilikah skrbi za plemenitenje čustev. V bližnjih dneh ponovi društvo koncert v Braslovcah in v Zalcu, obkraj s sodelovanjem pevskega zbora »Savinjac iz Petrovca«.

SEVNICA. Zvočni kino bo predvajal danes in jutri ruski film »Petrograjske bele noči« po noveli Dostojevskega.

RADIO

Nedelja, 24. maja

Ljubljana 8: Telovadba (prof. Marjan Dobovek). — 8.30: Cas, poročila, spored. — 8.45: Veseli jutranji koncert Radio orkestra. — 9.40: Verski govor (p. dr. Roman Tominec). — 10: Prenos cerkvene glasbe s Rakovnika. — 11.30: Mladinska ura: Nastop otrok (vodi gđ. Slavica Vencajzova). — 12: Cas, spored, obvestila. — 12.45: I. klavirski koncert g. prof. Ivana Noča. — 13.15: Plošče po željah. — 16: Kmetijski nasveti. — 16.20: Harmonika solo, igra 14. letni Vilbald Janko. — 17: Gospodinjska ura: Samozlobazna kmečketa in delavčevka dekleta (ga. prof. Dora Vodnikova). — 17.17: Nastop gojenecv kmet. nadaljevalne šole na Barju: Zgodovina Barja. — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Avtomobilom pri nas in drugod (dr. Velizar Jankovič iz Beograda). — 19.50: Prenos smarnic iz Cerkve sv. Cirila in Meloda. — 20.30: Koncert narodnih pesmi s sodelovanjem radio orkestra. — 21.15: Operna glasba (radio orkester). — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Valček ura (plošče). — 22.40: Med izseljenci (g. Joža Premorč).

Beograd 16: Narodna glasba. — 18.30: Violinski koncert. — 19.50: Jugoslovenski večer. — 22: Lahka in plesna muzika. — Zagreb 20: Pevski kvartet. — 20.45: Klavirski koncert. — 21.15: Orkester mandolin. — 22.15: Ples. — Praga 19.10: Pester program. — 20.25: Spevoigra. — 21.15: Orkestralni in pevski koncert. — 22.35: Ciklanska godba. — Varšava 20: Pevski in klavirski koncert. — 21: Pester program. — 22: Orkestralna glasba. — 23.05: Ples. — Dunaj 11.45: Orkestralni koncert. — 12.55: Lahka godba. — 15.45: Brahmsove komorne skladbe. — 17.40: Orkester in jazz. — 19.10: Nadaljevanje koncerta. — 20: Dramski večer. — 22.20: Dunajske melodije. — 23.30: Ples. — Berlin 19: Violina in klavir. — 20: Orkestralni koncert. — 22.30: Iz Münchena. — 24: Plošče. — München 19: Prenos opere »Carmen«. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — Stuttgart 20: Odločki iz nemških oper. — 22.30: Iz Münchena.